

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПЕРНИК

ГОДИШЕН АНАЛИЗ

НА ЗДРАВНО - ДЕМОГРАФСКОТО
СЪСТОЯНИЕ
И ЗДРАВНАТА МРЕЖА

В ОБЛАСТ ПЕРНИК
ЗА 2017 Г.

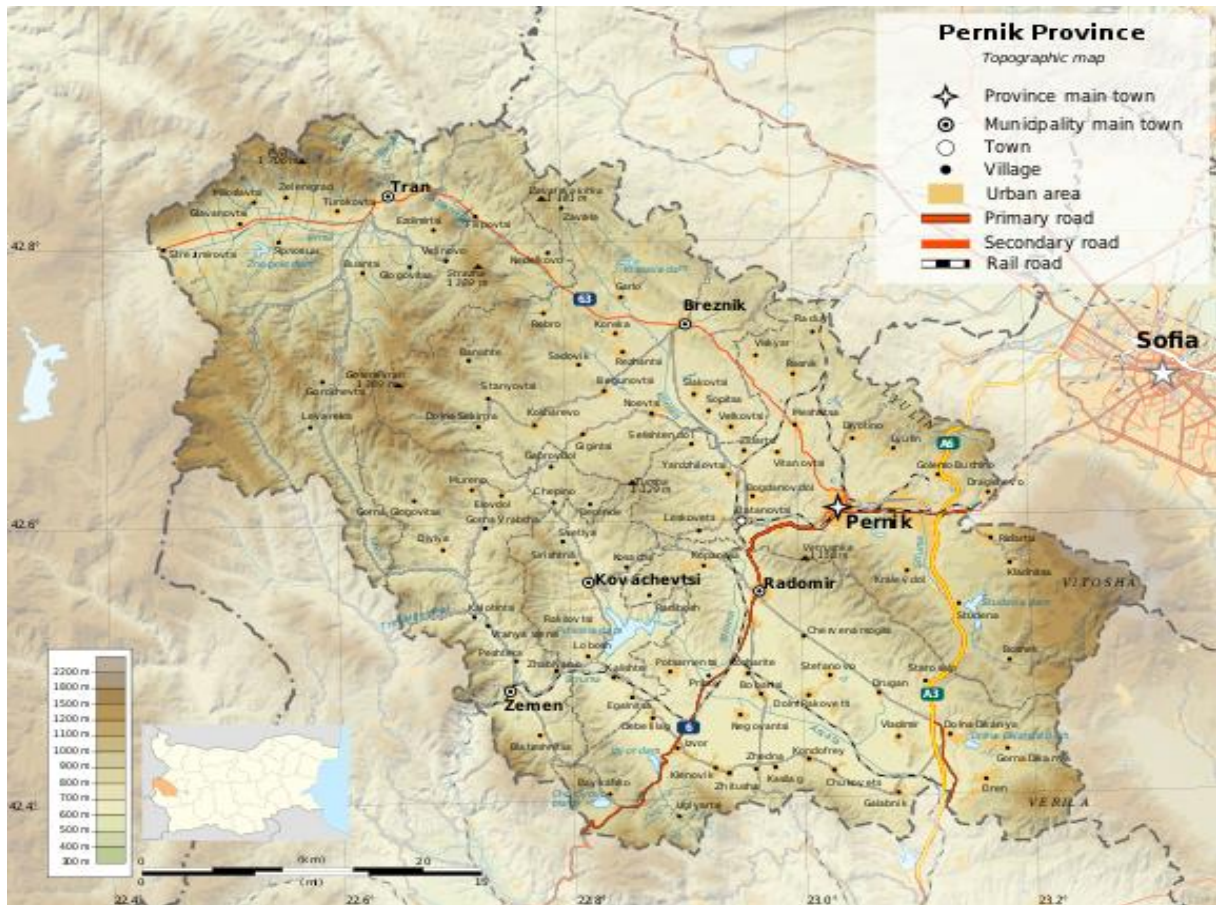
гр. Перник 2018 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

	стр.
1.ЗДРАВНО-ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЛАСТ ПЕРНИК	3
Население	3
Раждаемост	11
Обща смъртност	13
Детска смъртност	18
Естествен прираст	21
Заболеваемост и болестност.....	25
Хоспитализирана заболеваемост	34
2.ОСНОВНИ ПРОБЛЕМИ НА ЗДРАВЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЛАСТ ПЕРНИК	37
2.1 Болести на органите на кръвообращението	38
2.2 Злокачествени новообразувания	38
2.3 Хронични болести на дихателната система	40
2.4 Инфекциозни болести и туберкулоза	40
2.5 Травми, злополуки и отравяния.....	41
2.6 Захарен диабет	42
2.7 Психични разстройства.....	42
3.СЪСТОЯНИЕ НА СИСТЕМАТА ЗА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ	43
3.1 Първична извънболнична медицинска помощ	43
3.2 Специализирана извънболнична медицинска помощ.....	45
4.БОЛНИЧНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ.....	50
5.СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ.....	51
6.МЕДИЦИНСКА ЕКСПЕРТИЗА.....	54
7.АПТЕЧНА МРЕЖА.....	54
8.ОСИГУРЕНОСТ НА РЕГИОНАЛНАТА ЗДРАВНА МРЕЖА С ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ	54
9.SWOT АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА СИСТЕМАТА НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ В ОБЛАСТ ПЕРНИК.....	56
10. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	57

1. ЗДРАВНО-ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЛАСТ ПЕРНИК

Областта се характеризира с изключително сложна и разнообразна морфографска структура, включваща поредици от планини, планински ридове и разделящи ги вътрешнопланински и междупланински котловини и речни долини.

Област Перник се намира в Западна България и в географския център на Балканския полуостров. Границите ѝ са маркирани на север от Заваловискярската планина, на североизток – от Люлин, на югоизток – от Витоша, на юг – Конявската планина. Тази площ, обградена с планински вериги с височина, варираща между 1000 и 2300 м., е естествено разпокъсана от Верило-Руйската планинска верига. В този насечен планински релеф са включени Пернишко-Брезнишката, Радомирската и Земенската котловини, пресичани от река Струма и от най-горните ѝ пълноводни притоци. Котловините са отделени помежду си от трудно проходимите проломи, издълбани от Владайска река, Струма и река Ябланица.

Общият брой на населението на област Перник към 31.12.2017 г. възлиза на 122 421 души. Налице е трайна тенденция към намаляването му - за 2017 г. е с 1 349 души по-малко от 2016 г. и с 3 035 души по-малко от 2015 г.

Област Перник има 6 общини. Най-голяма е община Перник с 89 432 души население, следва община Радомир с 18 614 души население, община Брезник с 6 292 души население, община Трън с 3 993 души население, община Земен с 2 432 души население и община Ковачевци с 1 658 души население, към 31.12.2018 г.

Към 31.12.2017 г. в градовете живеят 96 647 души (79%), а в селата (21%). Брой на мъжете в областта е 59 646 души(48,7%), а на жените 62 775(51,3%), като тенденцията за по-голям брой на жените се запазва от предишни години.

През 2017 г. възрастовата структура на населението в област Перник се доближава до тази за страната:

1. Деца от 0 до 17 г. - 17 762 души (14,5% при 16,9% за страната).
2. Лица от 18-64 г. – 74 181 души (60,6% при 62,1% за страната).
3. Лица над 65 години – 30 478 души (24,9% при 21% за страната).

Подробните данни са съгласно таблици от №1 до №7.

Изводи:

1. Възрастовата структура на област Перник се характеризира като регресивен тип, намираща се във фазата на демографско стареене. В сравнение с 2016 г. то е намаляло с 1,1%, а спрямо 2015 г. с 2.48%. Лицата до 17 г. възраст са 17 762 души или 14,5% от цялото население на областта за 2017 г., а броят на лицата над 65 г. възраст е 30 478 души(24,9%) от този на цялото население за областта.
2. Задълбочава се неравномерното разпределение на населението - броят на градското население(79%) остава значително по-висок от този на живеещите в селата (21%), което води до ограничаване на достъпа до медицинска помощ в малките населени места и е една от причините за закриване на болниците в гр. Радомир, гр. Трън и гр. Брезник.
3. Като причини за неравномерното разпределение на населението могат да се изтъкнат географските особености на област Перник, икономическите условия, социалния статус и промените в начина на живот.
4. Засилената емиграция в чужбина и миграцията към по-големите населени места в областта, както и обезлюдяването в селата се очертават като причини за сериозни изменения на демографската структура в областта.
5. Тенденцията към увеличаване на възрастното население в нетрудоспособна възраст оказва негативно влияние върху здравната система на областта, която трябва да насочва все повече средства за гериатрична помощ.
6. Възрастовите особености и големия брой хронични заболявания при хората над 65 г. възраст налага акцент върху палиативните грижи, увеличаване броя на хосписите и домовете за възрастни хора.

НАСЕЛЕНИЕ В ПЕРНИШКА ОБЛАСТ таблица №1

Години	Общо	Мъже	Жени	В градовете	В селата
2000	151 769	74 175	77 594	114 669	37 100
2001	148 251	72 307	75 944	113 017	35 234
2002	146431	71333	75093	111510	34 921
2003	144104	70190	73914	108836	35 268
2004	142251	69159	73092	107416	34 835
2005	140981	68345	72636	106369	34 612
2006	139677	67522	72155	105924	33 753
2007	138773	67011	71762	104825	33 948
2008	137449	66302	71147	104411	33 038
2009	136249	65690	70559	103610	32 639
2010	134694	64984	69708	102265	32 429
2011	131987	64622	67365	103945	28 042
2012	130230	63736	66494	102887	27343
2013	128696	62915	65781	101578	27118
2014	127048	62062	64986	100254	26794
2015	125 456	61 250	64 206	98 365	27 091
2016	123 770	60 413	63 357	97 316	26 454
2017	122 421	59646	62775	96647	25774

**Население на област Перник към 31.12.2017г.
(за тригодишен период)**

Таблица №2

Година	Население в областта - общо	мъже	Отн. дял	жени	Отн. дял	В градовете	Отн. дял	В селата	Отн. дял
2015	125 456	61 250	48.8	64 206	51.2	98 365	78.4	27 091	21.6
2016	123 770	60 413	48.8	63 357	51.2	97 316	78.6	26 454	21.4
2017	122 421	59 646	48.7	62 775	51.3	96 647	78.9	25 774	21.1

**Население по общини в област Перник към 31.12.2017г.
(за тригодишен период)**

Таблица №3

Община	Общо	Мъже	Отн. дял	Жени	Отн. дял	В градовете	Отн. дял	В селата	Отн. дял
Перник									
2015	91 240	44 281	48.5	46 959	51.5	76 991	84.4	14 249	15.6
2016	90 195	43 755	48.5	46 440	51.5	76 440	84.7	13 755	15.3
2017	89 432	43 267	48.4	46 165	51.6	75 743	84.7	13 689	15.3
Радомир									
2015	19 322	9 524	49.3	9 798	50.7	13 475	69.7	5 847	30.3
2016	18 939	9 350	49.4	9 589	50.6	13 279	70.1	5 660	29.9
2017	18 614	9196	49.4	9 418	50.6	13 110	70.4	5 504	29.6
Брезник									
2015	6 455	3 149	48.8	3 306	51.2	3 954	61.3	2 501	38.7
2016	6 391	3 121	48.8	3 270	51.2	3 935	61.6	2 456	38.4
2017	6 292	3 072	48.8	3 220	51.2	3 953	62.8	2 339	37.2
Трън									
2015	4 069	2 068	50.8	2 001	49.2	2 350	57.8	1 719	42.2
2016	4 011	2 026	50.5	1 985	49.5	2 315	57.7	1 696	42.3
2017	3 993	2 026	50.7	1 967	49.3	2 334	58.5	1 659	41.5
Земен									
2015	2 610	1 311	50.2	1 299	49.8	1 595	61.1	1 015	38.9
2016	2 520	1 270	50.4	1 250	49.6	1 543	61.2	977	38.8
2017	2 432	1 226	50.4	1 206	49.6	1 507	62	925	38
Ковачевци									
2015	1 760	917	52.1	843	47.9	0	0	1 760	100
2016	1 714	891	52	823	48	0	0	1 714	100
2017	1 658	859	51.8	799	48.2	0	0	1658	100

Население на област Перник към 31.12.2017г. по възраст

Таблица №4

Възраст (в навършени години)	Общо	Мъже	Жени	В градове	В села
Общо	122 421	59 646	62 775	96 647	25 774
0-4	4 708	2 432	2 269	4 079	629
5-9	5 290	2 777	2 513	4 640	650
10-14	4 920	2 552	2 368	4 269	651
15-19	4 705	2 452	2 253	4 024	681
20-24	4 098	2 202	1 896	3 414	684
25-29	5 510	2 969	2 541	4 605	905
30-34	7 497	3 935	3 562	6 410	1 087
35-39	8 748	4 675	4 073	7 397	1 351
40-44	9 569	4 936	4 633	7 983	1 586
45-49	9 158	4 754	4 404	7 522	1 636
50-54	8 676	4 393	4 283	7 084	1 592
55-59	9 601	4 700	4 901	7 732	1 869
60-64	9 463	4 490	4 973	7 364	2 099
65-69	9 266	4 126	5 140	6 603	2 663
70+	21 212	8 246	12 966	13 521	7 691

ВЪЗРАСТОВА СТРУКТУРА НА НАСЕЛЕНИЕТО ПО ОБЩИНИ КЪМ 31.12.2017г.

Таблица №5

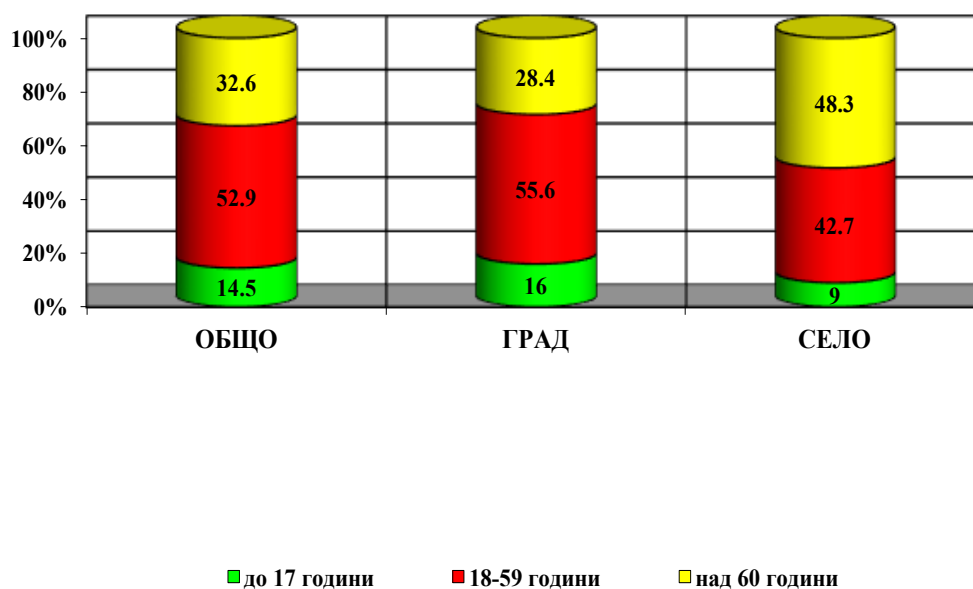
Население	Р.България 31.12.2017г.		Област Перник		Община Перник		Община Радомир		Община Брезник		Община Грън		Община Земен		Община Ковачевци	
	Брой	% от общото население	Брой	% от общото население	Брой	% от общото население	Брой	% от общото население	Брой	% от общото население	Брой	% от общото население	Брой	% от общото население	Брой	% от общото население
Общо	7 050 034		122 421	1.7	89 432	73	18 614	15.2	6 292	5.1	3 993	3.3	2 432	2	1 658	1.4
До 17 г.	1 192 746	16.9	17 762	14.5	13 638	15.2	2 505	13.5	740	11.8	562	14.1	196	8.1	121	7.3
От 18-64 г.	4 375 380	62.1	74 181	60.6	55 812	62.4	10 853	58.3	3 433	54.6	2 087	52.3	1 250	51.4	746	45
Над 65 г.	1 481 908	21	30 478	24.9	19 982	22.3	5 256	28.2	2 119	33.7	1 344	33.7	986	40.5	791	47.7
Мъже	3 422 409	48.5	59 646	48.7	43 267	48.4	9 196	49.4	3 072	48.8	2 026	50.7	1 226	50.4	859	51.8
Жени	3 627 625	51.5	62 775	51.3	46 165	51.6	9 418	50.6	3 220	51.2	1 967	49.3	1 206	49.6	799	48.2
Градско	5 181 755	73.5	96 647	78.9	75 743	84.7	13 110	70.4	3 953	62.8	2 334	58.5	1 507	62		0
Селско	1 868 279	26.5	25 774	21.1	13 689	15.3	5 504	29.6	2 339	37.2	1 659	41.5	925	38	1658	100

**Възrastова структура на населението в Област Перник
към 31.12.2017г.**

(По Е. Россет)

Таблица №6

Години	Възrastови групи						
	Общо	0-17	% от общия брой	18-59	% от общия брой	60+	% от общия брой
Общо							
2015	125 456	17 882	14.3	67 703	54	39 871	31.7
2016	123 770	17 798	14.4	66 025	53.3	39 947	32.3
2017	122 421	17 762	14.5	64 718	52.9	39 941	32.6
В градовете							
2015	98 365	15 404	15.7	56 001	57	26 960	27.3
2016	97 316	15 371	15.8	54 708	56.2	27 237	28
2017	96 647	15 435	16	53 724	55.6	27 488	28.4
В селата							
2015	27 091	2 478	9.1	11 702	43.2	12 911	47.7
2016	26 454	2 427	9.2	11 317	42.8	12 710	48
2017	25 774	2 327	9	10 994	42.7	12 453	48.3

Фиг. 1 Възрастова структура на населението в област Перник за 2017 г. (в %)

Забележка: Данните за населението се получават от Териториално статистическо бюро на съответната област.

Гъстота на населението в Пернишка област 2017г.

Таблица №7

Общини	Територия		Население	Гъстота на насел. км2
	Дка.	Км2		
1.Брезник	412 031	412	6 292	15.3
2.Земен	253 568	254	2 432	9.6
3.Ковачевци	136 843	137	1 658	12.1
4.Перник	465 700	466	89 432	191.9
5.Радомир	549 120	549	18 614	33.9
6.Трън	573 197	573	3 993	7

ОБЛАСТ	2 390 459	2 390	122 421	51.2
Р.БЪЛГАРИЯ	110 994 000	110 994	7 050 034	63.5

РАЖДАЕМОСТ

През 2017 г. в област Перник са се родили 922 деца, което сравнение с предходната 2016 г. е с 31 деца по-малко.

Раждаемостта през 2017 г. е 7,5 на хиляда души население, като остава по-ниска от тази за страната - 9,1 на хиляда души население.

Раждаемостта по общини е както следва: община Перник 8 на 1000 души население, община Радомир – 6,1 на 1000 души население, община Брезник – 5,9 на 1000 души население., община Трън – 7,5 на 1000 души население, община Ковачевци – 6,6 на 1000 души население и община Земен – 4,9 на 1000 души население.

Обобщение след извършен анализ:

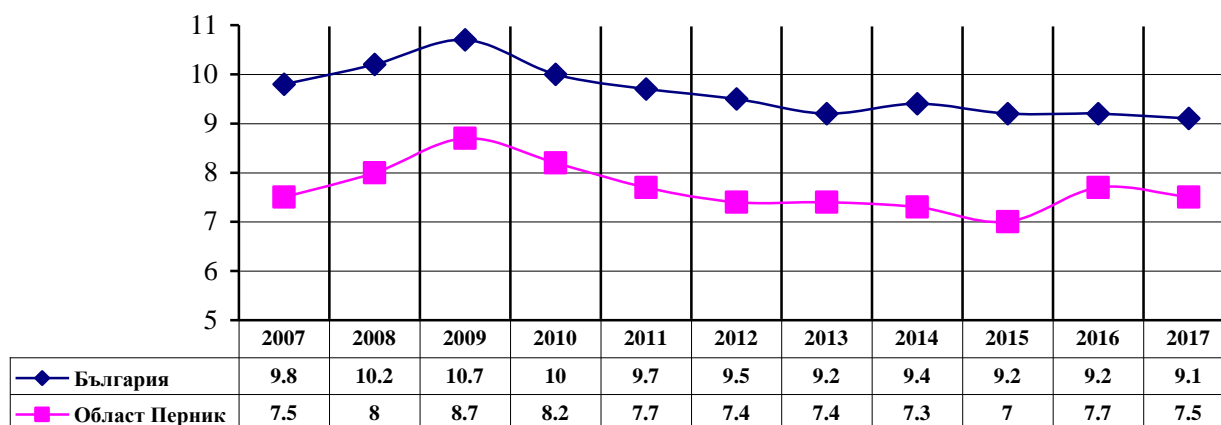
1. Броят на ражданията на 1000 жени във фертилна възраст за 2017 г. са 39,6 при 40,1 за 2016 г. и 36,3 за 2015 г.–почти непроменен за тригодишен период.
2. Раждаемостта в област Перник през 2017 г. е 7,5 на 1000 души население и е по-ниска от тази за страната- 9,1 на 1000 души население.
3. Броят на абортите извършени на жени в детородна възраст през 2017 г. е 280 или 30% спрямо броя раждания, през 2016 г. е 266 или 27,3.
4. Увеличен е и относителния дял на абортите на 1000 жени от 11,2 на 1000 жени през 2016 г., на 12 на 1000 жени за 2017 г.
5. За 2017 г. са мъртвородени две деца.

Подробните данни са съгласно таблици от №8 до №10

Раждания и раждаемост в област Перник

Таблица №8

Година	Раждания	Раждаемост	Р. България
2007	1041	8.8	9.8
2008	1102	9.3	10.2
2009	1185	8.7	10.7
2010	1097	8.2	10
2011	1013	7.7	9.7
2012	966	7.4	9.5
2013	942	7.3	9.2
2014	939	7.3	9.4
2015	879	7,0	9.2
2016	955	7.7	9.2
2017	924	7.5	9.1

Фиг. 2 Раждаемост в област Перник и страната (на 1000)

Раждания и аборти в област Перник (за тригодишен период)

Таблица №9

Година	Брой		На 1000 жени от 15 до 49 години	
	Раждания	Аборти	Раждания	Аборти
2015	883	301	36.3	12.4
2016	955	266	40.1	11.2
2017	924	280	39.6	12

**Мъртвородени в област Перник към 31.12.2017г.
(за тригодишен период)**

Таблица №10

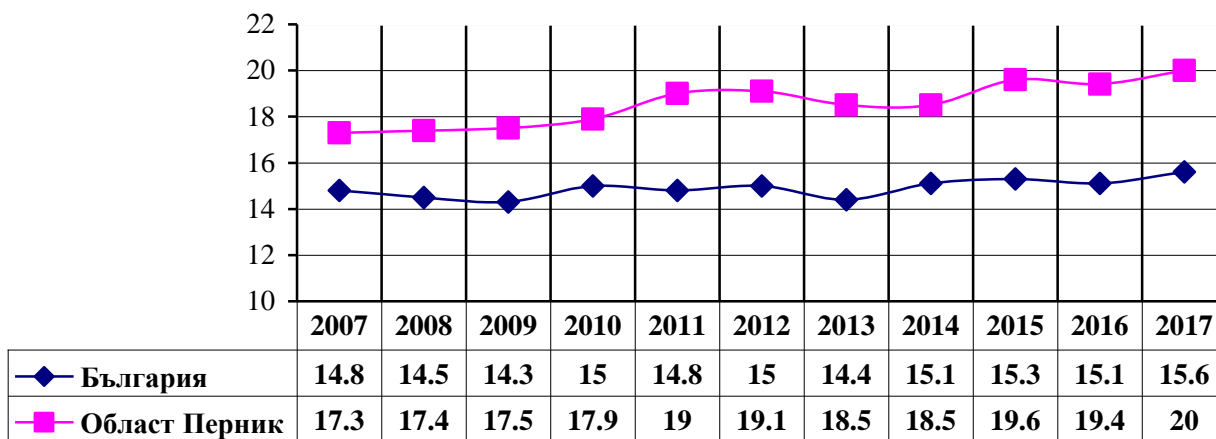
Година	Брой мъртвородени
2015	4
2016	2
2017	2

ОБЩА СМЪРТНОСТ

Равнището на общата смъртност в областта запазва неблагоприятната тенденция от 20 %о за 2017 г., която е по-висока от тази за страната 15,6 %о.

Смъртността е един от най-важните индикатори на общественото здраве, чиято динамика и структура се влияят от социално-икономическото развитие на дадения район, от ефективността на профилактиката, лечението и рехабилитацията на заболяванията, от осигуреността със спешна, извънболнична, болнична помощ, от начина на живот и нивото на здравната култура на населението.

През 2017 г. в община Перник са умрели 1 429 души, в Радомир – 449, в Брезник – 223, в Трън – 137, в Земен – 89, а в Ковачевци – 68 души. Общият брой на починалите в областта е 2 395, като не се забелязват големи колебания в годините.

фиг. 3 Обща смъртност в област Перник и страната (на 1000)

Обща смъртност Област Перник

Таблица №11

Община	Умрели бр.	На 1000 д. население
Перник		
2015	1 452	15.9
2016	1 429	15.8
2017	1 474	16.5
Радомир		
2015	459	23.8
2016	449	23.7
2017	453	24.3
Брезник		
2015	245	38
2016	223	34.9
2017	256	40.7
Трън		
2015	123	30.2
2016	137	34.2
2017	101	25.3
Земен		
2015	106	40.7
2016	89	35.3
2017	94	38.7
Ковачевци		
2015	69	39.2
2016	68	39.7
2017	67	40.4
Област		
2015	2 454	19.6
2016	2 395	19.4
2017	2 445	20
Р България		
2017	109 791	15.6

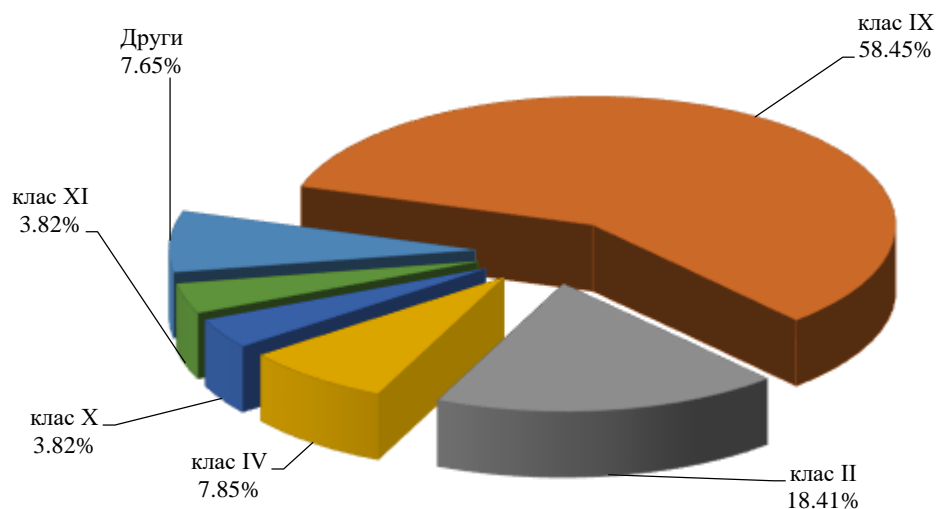
**Структура на общата смъртност по
причини в Област Перник:**

Таблица №12

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	2015г.			2016г.			2017г.		
		брой	на 100000 от население то	Относ . дял (%)	брой	на 100000 от население то	Относ . дял (%)	брой	на 100000 от население то	Относ . дял (%)
	ОБЩО I – XIX клас	2 402	1914.6		2 395	1 935		2 445	1 997.2	
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	11	8.8	0.5	8	6.5	0.3	19	15.5	0.8
II	Новообразувания	480	382.6	20	429	346.6	17.9	448	366	18.3
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	0	0	0	3	2.4	0.1	7	5.7	0.3
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	201	160.2	8.4	225	181.8	9.4	191	156	7.8
V	Психични и поведенчески разстройства	1	0.8	0.04						
VI	Болести на нервната система	28	22.3	1.2	5	4	0.2	11	9	0.5
VII	Болести на окото и придатъците му	0	0	0						
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	0	0	0						
IX	Болести на органите на кръвообращението	1 398	1114.3	58.2	1 403	1133.6	58.6	1 421	1 160.7	58.1
X	Болести на дихателната система	120	95.7	5	82	66.3	3.4	94	76.8	3.8
XI	Болести на храносмилателната система	81	64.6	3.4	74	59.8	3.1	93	76	3.8
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	1	0.8	0.04						

XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	2	1.6	0.08				1	0.8	0.04
XIV	Болести на пикочо-половата система	32	25.5	1.3	63	50.9	3.3	63	51.5	2.6
XV	Бременност, раждане и послеродов период	0	0	0						
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	2	1.6	0.08	3	2.4	0.1	3	2.5	0.1
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	0	0	0	1	0.8	0.04			
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде	45	35.9	1.9	41	33.1	1.7	42	34.3	1.7
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	52	41.4	2.2	58	46.9	2.4	52	42.5	2.1

Смъртност област Перник 2017 година

Фиг. 4 Структура на общата смъртност по причини за умирация в област Перник през 2017 г. (Отн. дял -%)

Таблица №13

	ОПИТИ ЗА САМОУБИЙСТВА			САМОУБИЙСТВА		
	2015г.	2016г.	2017г.	2015г.	2016г.	2017г.
	брой	брой	брой	брой	брой	брой
ОБЩО	50	34	21	11	22	10
САМООТРАВЯНЕ МЕДИКАМЕНТОЗНО	40	29	11	-		
САМООТРАВЯНЕ С ХИМИЧ. В-ВА	5	1	3	-		
С ОГНЕСТРЕЛНО ОРЪЖИЕ	1	1		-	1	
ПОРЯЗВАНЕ С ХЛАДНО ОРЪЖИЕ	2	3	3	1		1
ОБЕСВАНЕ	1			5	15	1
ХВЪРЛЯНЕ ПОД ТРАНСПОРТНО СРЕДСТВО	-		1	1	4	2
СПОСОБ НА СУИЦИДНИЯ ОПИТ	-			-		
УДАВЯНЕ	-		1	1	1	
ХВЪРЛЯНЕ ОТ ВИСОЧИНА	-		1	2	1	5
ПРОБОЖДАНЕ С ХЛАДНО ОРЪЖИЕ	1			1		1
ИЗГАРЯНЕ	-		1	-		
ПО ВЪЗРАСТ						
ОБЩО	50		21	11		10
10-15г.	2	1	3	-	2	
16-20г.	10	2		-		
21-30г.	12	2	2	-	1	
31-40г.	7	5	6	2	4	
41-50г.	8	7	5	3	1	2
51-60г.	7	5	1	2	5	4
61-70г.	3	8	2	3	5	3
71-80г.	1	3	1	1	3	
Над 80г.	-		1	-	1	1
НАСОЧЕНИ ЗА ХОСПИТАЛИЗАЦИЯ						
ОБЩО	50	34	21	11	22	10
ДА	45	31	15	-	1	
НЕ	5	3	6	11	21	10
ПРАВЕНИ ОПИТИ ПРЕЗ НАСТОЯЩАТА ГОДИНА						

ОБЩО	50	34	21	11	22	10
ДА	2	4	4	-	3	
НЕ	48	30	17	11	19	10

Обобщение след извършен анализ:

1. Показателят за обща смъртност в област Перник през 2017 г. е 20 на 100 хиляди души население, като е по-висок от средния за страната – 15.6 на 100 хиляди души население.
 2. По-висока обща смъртност на 100 хиляди души население в областта през 2017 г. в сравнение с 2016 г. и 2015 г.
 3. Като водещи причини за смърт през 2017 г. са болестите на органите на кръвообращението, които съставляват 58.1% от всички умирения.
 4. На второ място по причини за смърт се нареждат новообразуванията, които имат относителен дял от 18.3% то всички умирения.
 5. Болестите на ендокринната система са с относителен дял 7.8% и са на трето място по причини за смърт.
 6. За тригодишния период от 2015 г. до 2017 г. леко е намалял относителния дял на починалите от болести на дихателната и нервната системи.
 7. Увеличаваща се смъртност при хората в активна трудоспособна възраст, което води до тежки социални последици.
- Подобните данни са съгласно таблици №12 и №13.

ДЕТСКА СМЪРТНОСТ

Стойностите на показателя „детска смъртност“ за областта в последните години са почти постоянна величина.

Детската смъртност при децата до 1 г. възраст в област Перник за 2017 г. е 5,4 на 1000 живородени, като този показател остава почти непроменен от 2016 г. – 5.3 на 1000 живородени деца. Детската смъртност в област Перник за 2017 г. е по-ниска от тази за страната, която е 6.4 на 1000 новородени деца.

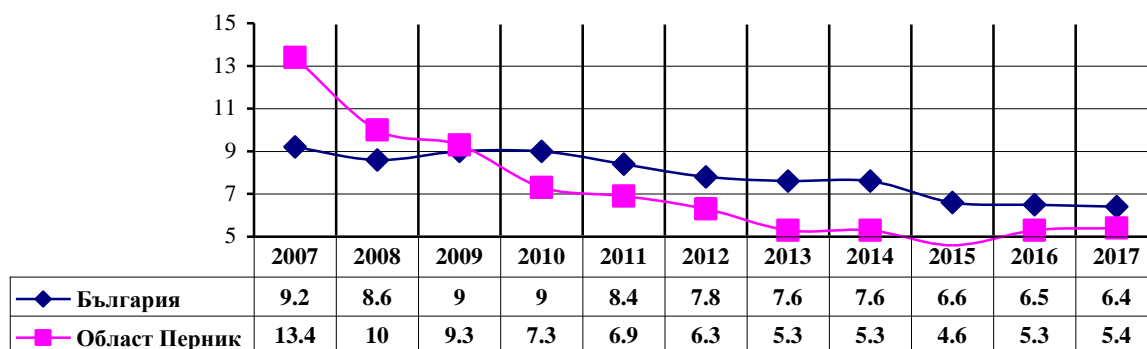
Подобните данни са съгласно таблици от №15 до №17.

По отношение на възрастово-специфичните коефициенти се наблюдава най-висока смъртност в перинаталния период.

Детска смъртност (умрели деца до 1г. възраст) в област Перник

Таблица №14

Година	Общо		В градовете		В селата	
	брой	На 1000 живородени	брой	На 1000 живородени	брой	На 1000 живородени
2015	4	4.6	4	6	0	0
2016	5	5.3	4	4.2	1	1.1
2017	5	5.4	3	3.8	2	15.9

фиг. 5 Детска смъртност в област Перник и страната (на 1000 живородени деца)

**Перинатална, неонатална и постнеонатална детска смъртност
в област Перник (на 1 000 родени деца)**

Таблица №15

Година	Перинатална ДС	Неонатална ДС	Постнеонатална ДС
2015	2.3	3.4	1.1
2016	3.1	2.1	2.1
2017	5.4	4.3	1.1

Детската смъртност по причини най-често се отнася за заболявания клас XVI – Някои състояния, възникващи през перинаталния период и клас XVII – Вродени аномалии.

Детска смъртност по причини

Таблица №16

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	2015г. - област			2016 г. - област			2017 г. - област		
		брой	на 1000 живородени	относителен дял (%)	брой	на 1000 живородени	относителен дял (%)	брой	на 1000 живородени	относителен дял (%)
	ОБЩО I – XIX клас	4	4.6	100	5	5.3		5	5.4	
II	Новообразувания							1	1.1	20.4
VI	Болести на нервната система									
IX	Болести на органите на кръвообращението	1	1.1	23.9						
X	Болести на дихателната система									
XI	Болести на храносмилателната система									
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	2	2.3	50	3	3.2	60.4	3	3.3	61.1
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации				1	1.1	20.8			
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде				1	1.1	20.8			
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	1	1.1	23.9				1	1.1	20.4

Обобщение след извършен анализ:

Предпоставки за детската смъртност са недостатъчното наблюдение на протичащата бременност и недостатъчното наблюдение на новородените деца. На места е прекъсната връзката между специалистите акушер-гинеколог и личен лекар.

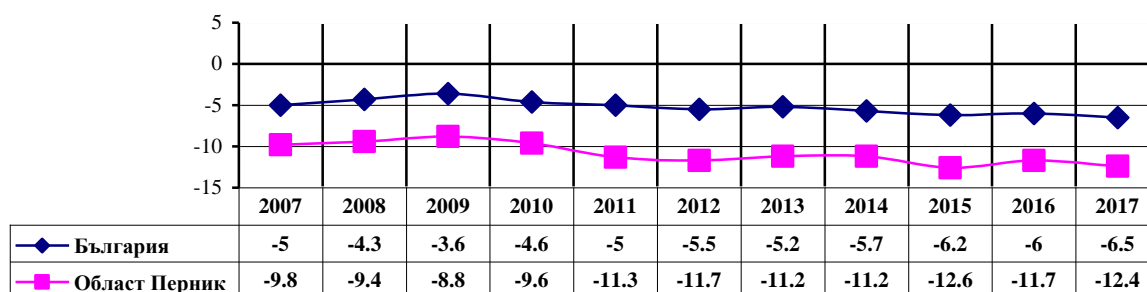
Причина е ниския жизнен стандарт и здравна култура на определени слоеве от населението.

Необходимо е подобряване организацията при наблюдението на бременните и новородените.

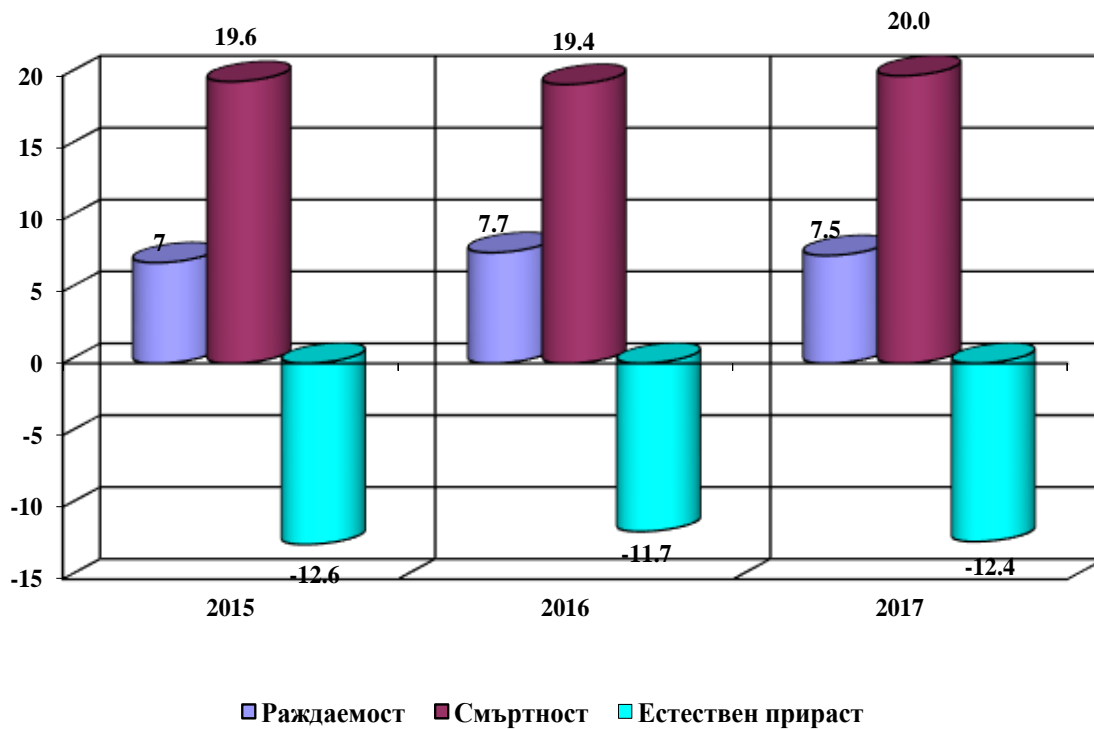
Подробни данни съгласно от таблици №14 до №16.

ЕСТЕСТВЕН ПРИРАСТ

Разликата между ражданията и умираанията формира естествения прираст на населението. В последните 10 години естествения прираст в област Перник е отрицателен, като тенденцията за намаляването му се увеличава с всяка следваща година. През 2017 г. стойността му е -12,4 на 1000 души население, като е два пъти по-нисък от този за страната – 6,5 на 1000 души население.

фиг. 6 Естествен прираст в област Перник и страната (на 1000)

Фиг. 7 Основни демографски показатели в Област Перник за периода 2015-2017 г.

Естествен прираст по общини в област Перник

Таблица №17

	2015г.		2016г.		2017г.	
	брой	На 1000 души	брой	На 1000 души	брой	На 1000 души
Перник	-787	-8.6	-691	-7.7	-756	-8.5
Радомир	-332	-17.2	-331	-17.5	-339	-18.2
Брезник	-209	-32.4	-180	-28.2	-219	-34.8

Трън	-97	-23.8	-106	-26.4	-71	-17.8
Земен	-92	-35.2	-81	-32.1	-82	-33.7
Ковачевци	-58	-33	-56	-32.7	-56	-33.8
ОБЛАСТ	-1 575	-12.6	-1 445	-11.7	-1 523	-12.4

Обобщение след извършен анализ:

Застаряването на населението, ниската раждаемост, високата заболяемост и смъртност определят отрицателния прираст на населението в област Перник. Това налага да се предприемат спешни мерки, отнасящи се до организиране на качествена и комплексна медицинска помощ.

Подробните данни са съгласно таблица №17.

ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ В ПЕРНИШКА ОБЛАСТ ПО ОБЩИНИ

Таблица №18

	Област Перник		Община Перник		Община Радомир		Община Брезник		Община Трън		Община Земен		Община Ковачевци		Р.България	
	2016г.	2017г.	2016г.	2017г.	2016г.	2017г.	2016г.	2017г.	2016г.	2017г.	2016г.	2017г.	2016г.	2017г.	2016г.	2017г.
Родени деца	955	924	742	719	119	114	43	38	31	30	8	12	12	11	65 407	64 359
Раждаемост на 1000 общо	7.7	7.5	8.2	8	6.2	6.1	6.7	5.9	7.7	7.5	3.2	4.9	7	6.6	9.2	9.1
Умрели лица общо	2 395	2 445	1 429	1 474	449	453	223	256	137	101	89	94	68	67	107 580	109 791
Обща смъртност на 1000	19.4	20	15.8	16.5	23.7	24.3	34.9	40.7	34.2	25.3	35.3	38.7	39.7	40.4	15	15.6
Естествен прираст общо	- 11.7	- 12.4	- 7.7	- 8.5	- 17.5	- 18.2	- 28.2	- 34.8	- 26.4	- 17.8	- 32.1	- 33.7	- 32.7	- 33.8	- 6	- 6.5
Умрели деца до 1г.	5	5	4	5	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	423	408
Детска смъртност 1000	5.3	5.4	5.4	7	8.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6.5	6.4

ЗАБОЛЕВАЕМОСТ И БОЛЕСТНОСТ

населението търси здравна помощ, се измерва чрез показателите болестност и заболяемост.

Броят на регистрираните заболявания(заболеваемост) в област Перник за 2017 г. е 116 464случая, което е с 5994 случая (4,99%) по-малко от регистрираните заболявания за 2016 г.

Анализиране на заболеваемостта показва тенденцията болестите на дихателната система да бъдат водещи причини - 27,1%, след тях се нареждат болестите на органите на кръвообращението – 10,7%, на трето място са болестите на костно-мускулната система -9,1%, следвани от болестите на пикочо-половата система-8,1%.

По отношение на броя регистрирани заболявания (болестност) на населението се наблюдава намаление от 297 454 случая, регистрирани заболявания през 2016 г. на 267 677 случая през 2017 г., което е с 11,1 % по-малко от 2016 г.

След анализ на болестността в област Перник на първо място са болестите на кръвообръщението-25,5%, следвани от болестите на дихателната система -17,5%, на трето място се нареждат болестите на костно-мускулната система - 8,9%, следвани от болести на храносмилателната система - 7,5% и болести на пикочо-половата система - 6,8%.

При децата от 0 до 17 год. възраст за 2017 г. водещо място по отношение на заболеваемостта заемат болестите на дихателната система -51,7%, а на второ място са някои инфекциозни и паразитни болести.

Болестност и заболяемост сред населението в област Перник 2017г.

Таблица №19

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Болестност			Заболеваемост		
		Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението	Относителен дял	Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението	Относителен дял
	ОБЩО I – XIX клас	267 677	2 186.5		116 464	951.3	
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	6 042	49.4	2.3	4 310	35.2	3.7

II	Новообразувания	5 287	43.2	2	2 026	16.5	1.7
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	993	8.1	0.4	341	2.8	0.3
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	17 500	142.9	6.5	2 634	21.5	2.3
V	Психични и поведенчески разстройства	5 574	45.5	2.1	1 751	14.3	1.5
VI	Болести на нервната система	11 894	97.2	4.4	4 157	34	3.6
VII	Болести на окото и придатъците му	17 968	146.8	6.7	7 959	65	6.8
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	7 828	63.9	2.9	4 538	37.1	3.9
IX	Болести на органите на кръвообращението	68 124	556.5	25.5	12 513	102.2	10.7
X	Болести на дихателната система	46 967	383.7	17.5	31 572	257.9	27.1
XI	Болести на храносмилателната система	20 153	164.6	7.5	4 879	39.9	4.2
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	9 621	78.6	3.6	6 590	53.8	5.7
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	23 795	194.4	8.9	10 637	86.9	9.1
XIV	Болести на пикочо-половата система	18 078	147.7	6.8	9 489	77.5	8.1
XV	Бременност, раждане и послеродов период	1 264	10.3	0.5	398	3.3	0.3
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	111	0.9	0.04	82	0.7	0.1
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	862	7	0.3	468	3.8	0.4

XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде	5 570	45.5	2.1	4 386	35.8	3.8
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	11 963	97.7	4.5	7 683	62.8	6.6

Болестност и заболяемост сред населението в област Перник 2016г.

Таблица №20

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Болестност			Заболеваемост		
		Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението	Относителен дял	Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението	Относителен дял
	ОБЩО I – XIX клас	297 454	2 403,3		122 458	989,4	
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	7 571	61,2	2,6	5 210	42,1	4,3
II	Новообразувания	5 425	43,8	1,8	2 041	16,5	1,7
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	1 015	8,2	0,3	415	3,4	0,3
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	20 871	168,6	7	3 430	27,7	2,8
V	Психични и поведенчески разстройства	5 827	47,1	2	1 849	14,9	1,5
VI	Болести на нервната система	14 937	120,7	5	5 687	45,9	4,7
VII	Болести на окото и придатъците му	22 855	184,7	7,7	10 695	86,4	8,7

VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	7 734	62,5	2,6	4 820	38,9	3,9
IX	Болести на органите на кръвообращението	77 100	622,9	25,9	13 950	112,7	11,4
X	Болести на дихателната система	45 532	367,9	15,3	26 568	214,7	21,7
XI	Болести на храносмилателната система	9 968	80,5	3,3	5 304	42,9	4,3
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	10 869	87,8	3,7	6 941	56,1	5,7
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	25 058	202,5	8,4	10 914	88,2	8,9
XIV	Болести на пикочо-половата система	20 087	162,3	6,8	10 420	84,2	8,5
XV	Бременност, раждане и послеродов период	1 012	8,2	0,3	390	3,2	0,3
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	70	0,6	0,02	38	0,3	3,8
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	885	7,2	0,3	516	4,2	0,4
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде	6 351	51,3	2,1	4 810	38,9	3,9
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	14 287	115,4	4,8	8 460	68,4	6,9

Забележка: Данните са получени след обработка на годишните статистически отчети на ЛЗ за извънболнична помощ в областта.

Рангово класиране на болестност сред населението в Област Перник 2017 г.

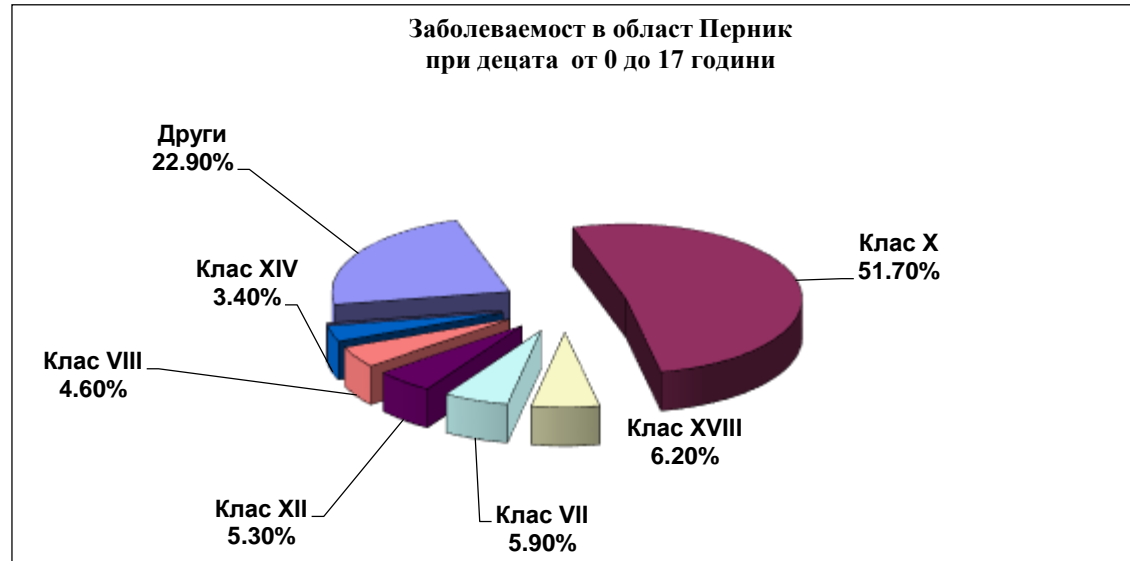
Таблица №21

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Болестност		
		Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението	Относителен дял
	ОБЩО I – XIX клас	267 677	2 186.5	
IX	Болести на органите на кръвообращението	68 124	556.5	25.5
X	Болести на дихателната система	46 967	383.7	17.5
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	23 795	194.4	8.9
XI	Болести на храносмилателната система	20 153	164.6	7.5
XIV	Болести на пикочо-половата система	18 078	147.7	6.8
VII	Болести на окото и придатъците му	17 968	146.8	6.7
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	17 500	142.9	6.5
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	11 963	97.7	4.5

Рангово класиране на заболяемост сред населението в Област Перник 2017г.

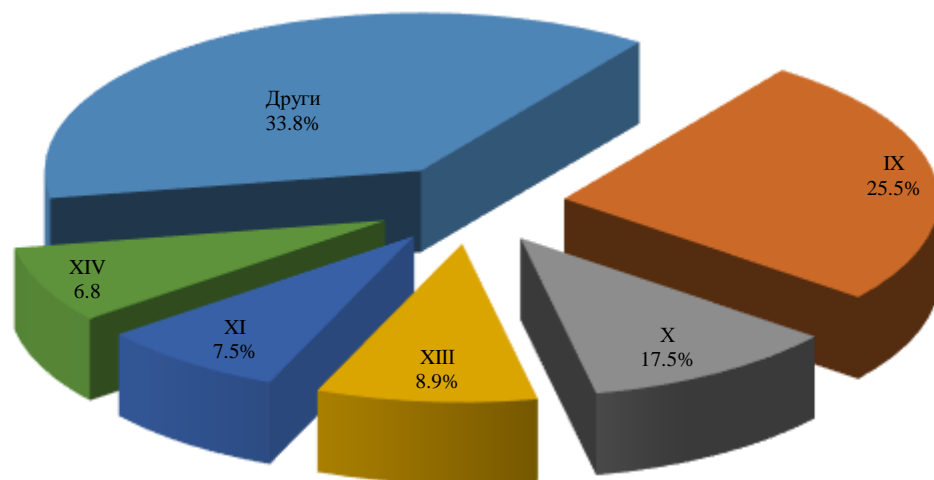
Таблица №22

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Заболеваемост		
		Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението	Относителен дял
	ОБЩО I – XIX клас	116 464	951.3	
X	Болести на дихателната система	31 572	257.9	27.1
IX	Болести на органите на кръвообращението	12 513	102.2	10.7
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	10 637	86.9	9.1
XIV	Болести на пикочо-половата система	9 489	77.5	8.1
VII	Болести на окото и придатъците му	7 959	65	6.8
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	7 683	62.8	6.6
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	6 590	53.8	5.7
XI	Болести на храносмилателната система	4 879	39.9	4.2

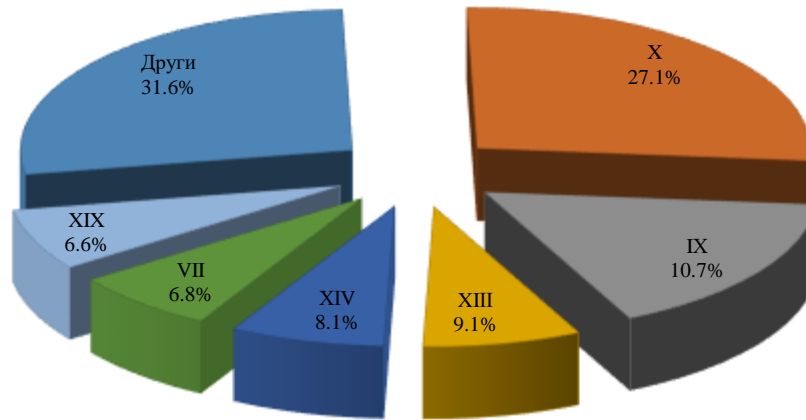

*фиг. 8 Структура на заболеваемостта при децата от 0 до 17 години
от област Перник през 2017 г.*

Болезнотност в област Перник

Заболеваемост в Област Перник

Фиг. 9 Структура на заболеваемост и болестност на населението за област Перник през 2017 г.(отн.дял)

Обобщение след извършен анализ:

1. Намаляване на заболеваемостта и болестността на населението в област Перник през 2017 г. в сравнение с 2016 г.
2. Водещо място за болестност за болестите на органите на кръвообръщението, следвани от болестите на дихателната система.
3. Водещо място за заболеваемост за болестите на дихателната система, след тях се нареждат тези на органите на кръвообращението.
4. Нарастване на заболеваемостта от болести на дихателната система при децата от 0 до 17 год. възраст.

Подробните данни са съгласно таблици от №19 до №22.

ХОСПИТАЛИЗИРАНА ЗАБОЛЕВАЕМОСТ

През 2017 г. през стационарите на ЛЗБП в област Перник са преминали(изписани и починали) 16 039 души, а през 2016 г.-15 818 души т.е. с 221 пациенти повече.

В структурата на хоспитализираните болни по класове болести водещо място заемат болести на органите на кръвообращението – 21,4 %.

На второ място са хоспитализираните с болести на дихателната система с относителен дял 16,6 %.

На трета позиция са хоспитализациите на пациенти с болести на храносмилателната система с относителен дял 9,5 %, следвани от заболявания на костно-мускулната система и съединителната тъкан – 7,4%.

Хоспитализирана заболеваемост в Област Перник за 2017г.

Таблица №23

	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Изписани болни	На 10 000 души от населението	Относителен дял
	ОБЩО I - XIX клас	16 039	1 310.1	
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	716	58.5	4.5
II	Новообразувания	407	33	2.5
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	0	0	0
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	387	31.6	29.5
V	Психични и поведенчески разстройства	405	33.1	2.5

VI	Болести на нервната система	258	21.1	1.6
VII	Болести на окото и придатъците му	371	30.3	2.3
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	237	19.4	1.5
IX	Болести на органите на кръвообращението	3 427	279.9	21.4
X	Болести на дихателната система	2 666	217.8	16.6
XI	Болести на храносмилателната система	1 522	124.3	9.5
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	565	46.2	3.5
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	1 180	96.4	7.4
XIV	Болести на пикочо-половата система	1 224	100	7.6
XV	Бременност, раждане и послеродов период	1 041	85	6.5
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	140	11.4	0.9
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	1	0.1	0.008
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неklasифицирани другаде	338	27.6	2.1
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	1 097	89.6	6.8
XXI	Фактори, влияещи върху здравното състояние на населението и контакта със здравните служби	402	32.8	2.5

Рангово класиране на хоспитализирана заболеваемост в Област Перник за 2017г.

Таблица №24

	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Изписани болни	На 10 000 души от населението	Относителен дял
	ОБЩО I - XIX клас			
IX	Болести на органите на кръвообращението	3 427	279.9	21.4
X	Болести на дихателната система	2 666	217.8	16.6
XI	Болести на храносмилателната система	1 522	124.3	9.5
XIV	Болести на пикочо-половата система	1 224	100	7.6
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	1 180	96.4	7.4
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	1 097	89.6	6.8
XV	Бременност, раждане и послеродов период	1 041	85	6.5
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	716	58.5	4.5
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	565	46.2	3.5
II	Новообразувания	407	33	2.5
V	Психични и поведенчески разстройства	405	33.1	2.5
XXI	Фактори, влияещи върху здравето състояние на населението и контакта със здравните служби	402	32.8	2.5
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	387	31.6	29.5
VII	Болести на окото и придатъците му	371	30.3	2.3
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде	338	27.6	2.1

VI	Болести на нервната система	258	21.1	1.6
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	237	19.4	1.5
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	140	11.4	0.9
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	1	0.1	0.008
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	0	0	0

Обобщение след извършен анализ:

Хоспитализациите в последните години показват устойчива тенденция към увеличаване. Основни причини за това са: висока регистрирана болестност и заболяемост от класовите болести, по които е извършена хоспитализацията, застаряващото население, влошаващият се стандарт на живот за някои групи от населението.

Подробните данни са съгласно таблици №23 и №24.

2. Основни проблеми в здравето на населението в област Перник

Социално-значимите болести вече заемат много голям дял в общата заболяемост и се превръщат в здравно-демографска криза и заплаха за оцеляването на нацията. Профилактиката и лечението на тази група болести трябва да стане основна стратегия в здравната политика. Социалната значимост на болестите се определя от следните фактори - високо ниво на смъртност и висок относителен дял на общата заболяемост, временната нетрудоспособност, първичната инвалидност и хоспитализираната заболяемост.

Като социално значими заболявания се определят:

1. Болести на органите на кръвообращението
2. Злокачествени новообразувания

3. Хронични болести на дихателната система
4. Туберкулоза
5. Травми, злополуки и отравяния
6. Захарен диабет
7. Психични разстройства

1. Болести на органите на кръвообращението (БОК).

Регистрираните заболявания на органите на кръвообращението през 2017 г. са 68 124, което е с 8976 по-малко от тези за 2016 г., като тенденцията за високите нива на тези заболявания не се променя.

Водещи нозологични единици в структурата на болестите на органите на кръвообращението за 2017 г. са хипертонията-55 718 случая, исхемичната болест на сърцето-7 141 случая и мозъчно-съдовата болест-5 234 случая. В сравнение с 2016 г. случаите на хипертония са се увеличили с 3 578 , на исхемичната болест на сърцето - с 383, а на мозъчно-съдовата болест са намалели с 206 случая.

Заболеваемостта нараства с възрастта и при двата пола, като е налице и „подмладяване” на смъртността при групите в активна възраст.

	<u>2015 г.</u>	<u>2016г.</u>	<u>2017г.</u>
Хипертония –	55 228	52 140	55 718
ИБС –	6 319	6 758	7 141
МСБ –	5 058	5 440	5 234

2.Злокачествени новообразувания

Тежък проблем, свързан със здравето на населението са онкологичните заболявания. През 2017 г. в област Перник най-чести са злокачествените заболявания на женските полови органи -881 случая, след тях – на млечната жлеза 804 случая, на трето място – рак на стомаха 743 случая. За сравнение с 2016 г. злокачествените заболявания на женските полови органи са се увеличили с 24 случая, на млечната жлеза – намалели с 15, на стомаха- увеличени със 72 души.

Обобщение след извършен анализ:

Нарастващата смъртност от онкологични заболявания е свързана с: късното диагностициране на болестта, недостатъчни средства за скрининг, negliжиране на профилактиката от самия пациент, недостатъчно качество на онкологичната помощ, наблюдение, лечение и социална рехабилитация.

Злокачествени заболявания в Област Перник

Таблица №25

	2015г.				2016г.				2017г.			
	Общ брой	Нови брой	Общ 100 х	Нови 100 х	Общ брой	Нови брой	Общ 100 х	Нови 100 х	Общ брой	Нови брой	Общ 100 х	Нови 100 х
ОБЩО	4 524	525	3 606	418.5	4511	464	3 644.7	374.9	4 618	365	3 772.2	298.2
Устни,устна кух фаринкс	87	9	69.3	7.2	88	20	71.1	16.2	93	8	76	6.5
Хран.с-ма	734	128	585.1	102	671	120	542.1	97	743	99	606.9	80.9
1.стомах	70	24	55.8	19.1	56	17	45.24	13.7	55	11	44.9	9
2.Д.черво	346	43	275.8	34.3	324	34	261.8	27.5	356	34	290.8	27.8
3.ректум, ректосигмоидна област и анус	220	22	175.4	0.2	221	36	178.6	29.1	241	24	196.9	19.6
Дихателна системама	246	69	196.1	55	200	52	161.6	42	208	42	169.9	34.3
1.ларингс	78	8	62.2	6.4	72	3	58.2	2.4	67	7	54.7	5.7
2.трахея,бял дроб,бронхи	161	60	128.3	47.8	123	48	99.4	38.8	135	34	110.3	27.8
Кости и ставен хрущял, съед. тъкан	4	0	3.2	0	5	1	4	0.8	9	3	7.4	2.5
Меланом и др. на кожата	794	76	632.9	60.6	802	46	648	37.2	798	43	651.8	35.1
1.меланом	81	11	64.6	8.8	82	5	66.3	4	86	10	70.2	8.2
2.др.на кожа	38	7	30.3	5.6	36	3	29.1	2.4	39	4	31.9	3.3
Мл.жлеза	794	56	632.9	44.6	819	48	661.7	38.8	804	40	656.8	32.7
Женски полови органи	838	59	668	47	857	57	692.4	46	881	49	719.6	40
1.мат.шийка	355	19	283	15.1	353	14	285.2	11.3	361	16	294.9	13.1
2.тяло на мат	328	27	261.4	21.5	341	26	275.5	21	358	23	292.4	18.8
3.яйчник и др.придатъци	124	11	98.8	8.8	130	14	105	11.3	129	9	105.4	7.4
Пикочна система	337	39	268.6	31.1	357	42	288.4	33.9	351	23	286.7	18.8
1.пик.мехур	246	28	196	22.3	259	29	209.3	23.4	252	14	205.8	11.4
Друга и неут. Локализация												
1.гл.мозък	32	5	25.5	4	37	5	29.9	4	36	6	29.4	4.9
2.щит.жлеза	66	1	52.6	0.8	72	2	58.2	1.6	74	3	60.4	2.5
Х.Лимф. и кръвот. орг	183	17	145.9	13.6	179	17	144.6	13.7	185	8	151.1	6.5
Мъжки полови органи	326	44	259.9	35.1	348	37	281.2	29.9	353	30	288.3	24.5
1.простата	250	41	199.3	32.7	276	36	223	29.1	275	25	224.6	20.4

3. Хронични болести на дихателната система.

През 2017 г. заболяванията на дихателната система са на второ място по хоспитализирана заболеваемост с относителен дял от 16,6%, като в голяма степен повечето от тях хронифицират във времето.

Причините за това могат да се търсят, както в замърсения въздух, така и в поведенчески фактори – тютюнопушене, алкохол; социални и икономически компоненти.

4. Инфекциозни болести и туберкулоза.

От инфекциозните болести най-голяма епидемиологична значимост имат: чревните инфекциозни болести, инфекциите на дихателните пътища, полово предаваните инфекции, както и туберкулозата

През 2017 г. броят на новооткритите случаи на туберкулоза е 49 случая, които са с 9 повече от 2016 г. Най-голям е броят на пациентите с туберкулоза на дихателните органи – 33 случая за 2017 г. и 32 случая за 2016 г.

Туберкулозата е от болестите, които попадат под контрола на СЗО. От години се работи по ДОТС система и лечението е унифицирано. Независимо от това обаче, групи от хора с нисък социален статус, малцинствени групи или хронично болни с понижен имунен статус стават жертва на туберкулозата.

Туберкулоза

Таблица №26

Форма на заболяването	2015г.		2016г.		2017г.	
	брой	На 100 000	брой	На 100 000	брой	На 100 000
Общо	44	35.1	40	32.3	49	40
в т.ч. новооткрити	37	29.5	36	29.1	42	34.3
Туберкулоза на дих. органи	28	22.3	32	25.9	33	27
в т.ч. новооткрити	22	17.5	28	22.6	33	27
Туберкулоза на костите и ставите	0	0	0	0	0	0
в т.ч. новооткрити	0	0	0	0	0	0
Туберкулоза на пикочо-половите органи	0	0	0	0	0	0
в т.ч. новооткрити	0	0	0	0	0	0
Други форми на активна туберкулоза	16	12.8	8	6.5	9	7.4
в т.ч. новооткрити	15	12	8	6.5	9	7.4

5.Травми, злополуки и отравяния

Случаите на травми и отравяния в област Перник за 2017 г. са 11 963 , което е с 2324 случая по-малко от 2016 г.

Смъртността от травми и отравяния през 2017 г. е 2445 случая, а през 2016 г. -2 395 случая.

Пътно-транспортният травматизъм е една от главните причини за смърт и инвалидност, като създава тежки проблеми от медицинско, социално и икономическо естество.

Смъртност от травми и отравяния / кл. XIX – МКБ /

Таблица №27

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	2015 г.			2016 г.			2017г.		
		брой	на 100000 от население то	Относ. дял (%)	брой	на 100000 от население то	Относ. дял (%)	брой	на 100000 от население то	Относ. дял (%)
	ОБЩО I – XIX клас	2 454	1 956	100	2 395	1 935		2 445	1 997.2	
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	52	41.4	2.1	58	46.9	2.4	52	42.5	2.1

Травми и отравяния 2017г.

Таблица №28

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Регистрирани			Новорегистрирани		
		Регистрирани	На 1000 души от населението	Относителен дял	Регистрирани	На 1000 души от населението	Относителен дял
	ОБЩО I – XIX клас	267 677	2186.5		116 464	951.3	
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	11 963	97.7	4.5	7 683	62.8	6.6

4. Захарен диабет.

Диабетът е тежко ендокринно заболяване, протичащо хронично и водещо до тежки усложнения засягащи всички органи и системи – полиневропатия, нефропатия и ретинопатия, определят това заболяване като социално-значимо и инвалидизиращо.

1. Броят на регистрираните с диабет лица в област Перник за 2017 г. е 8 440 души, които са със 150 повече от 2016 г.

2. През 2017 г. има 9 новорегистрирани деца с диабет, а през 2016 г. е новорегистрирано само 1 дете.

Таблица №29

	2015г.		2016г.		2017г.	
		на 100 х.		на 100 х.		на 100 х.
Регистрирани с диабет	7 438	5 928.8	8 290	6 697.9	8 440	6 894.2
От тях – новорегистрирани:						
Деца	0	0	1	5.6	9	7.4

5. Психични разстройства.

Утежнената социално-икономическа обстановка, натрупването на психогенни фактори и психотравми, стрес, както и някои черепно-мозъчни травми очертават тенденция за увеличаване честотата на психичните заболявания в областта.

Рискови фактори – алкохолизъм, наркомания, не са етиологична причина, но много често отключват появата на психично заболяване. Не без значение са биологични, наследствени и други фактори.

1. Общо регистрирани лица с психични заболявания:

1.1. 2010 г. – 5 733, от тях новорегистрирани – 2 657 души;

1.2. 2011 г. – 7 243, от тях новорегистрирани – 2 543 души;

1.3. 2012 г. – 7 852, от тях новорегистрирани – 2 211 души;

1.4. 2013 г. – 7 389, от тях новорегистрирани – 2 166 души;

1.5. 2014 г. – 6 492, от тях новорегистрирани – 1 624 души;

1.6. 2015 г. – 6 045, от тях новорегистрирани – 1 829 души;

1.7. 2016 г. – 5 827, от тях новорегистрирани – 1 849 души;

1.8. 2017г. – 5 574, от тях новорегистрирани – 1 751 души;

2. Общо регистрирани лица до 18 г. възраст с психични заболявания:

2.1. 2010 г. – 416 , от тях новорегистрирани – 194 деца;

2.2.2011 г. – 396 , от тях новорегистрирани – 241 деца;

2.3.2012 г. – 404 , от тях новорегистрирани – 237 деца;

2.4.2013 г. – 471 , от тях новорегистрирани – 288 деца;

2.6.2014 г. – 430, от тях новорегистрирани – 275 деца;

- 2.7.2015 г. – 626, от тях новорегистрирани – 303 деца;
 2.8.2016 г. – 434, от тях новорегистрирани – 220 деца;
 2.9.2017г. – 379, от тях новорегистрирани – 194 деца;

В годините се констатира намаляване броя на регистрираните лица с психични заболявания, както и тези на новооткрити случаи. За 2017 г. лицата с психични заболявания са 5 574 души, като броят им е намалял с 53 души от предходната година. Новорегистрираните лица за 2017 г. са 1 751 души и броят им е по-малък от 2016 г. с 89 души.

Същата тенденция се наблюдава и при лицата до 18 г. възраст. През 2017 г. регистрираните са 379 души, по- малко с 55 души от 2016 г. новорегистрирани за 2017 г. са 194 души, по-малко с 26 души от 2016 г.

Подробните данни са съгласно таблици от № 25 до №29.

3. СЪСТОЯНИЕ НА СИСТЕМАТА ЗА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ

3.1 Първична извънболнична медицинска помощ

Населението в областта остава в условията на неравнопоставеност и несправедливост по отношение на достъпа до здравни услуги. Налице е концентриране на практиките в големите градове, недостиг на общопрактикуващи лекари в труднодостъпните и отдалечени райони и нежелание за обслужване на пациентите у дома, както и извън установеното време за амбулаторна дейност. Това затруднява достъпа на пациентите до базова медицинска помощ и натоварва системата за спешна медицинска помощ.

Към 31.12.2017 г. в Област Перник регистрираните лечебни заведения за първична извънболнична помощ са 180. Лечебните заведения, регистрирани от лекари като индивидуални практики са 67, а груповите практики са 6 с 17 работещи лекари в тях.

В гр. Перник и гр. Радомир са регистрирани 82 % от практиките за първична медицинска помощ.

Лечебни заведения за първична медицинска и дентална извънболнична помощ по общини в област Перник през 2017 г.

Таблица №30

община	Брой регистрирани в РЗИ (физ.лица)			
	В инд. Практики		В групови практики	
	лекари	дентални	лекари	дентални
1.Перник	45	83	16	20
В т.ч. в градовете	42	79	14	20
В селата	3	4	2	0
2.Радомир	10	8	0	3
В т.ч в градовете	9	7	0	3
В селата	1	1	0	0
3.Брезник	6	1	0	2
В т.ч в градовете	3	1	0	2
В селата	3	0	0	0

4.Трън	3	3	0	0
В т.ч. в градовете	3	3	0	0
В селата	0	0	0	0
5.Земен	2	1	0	0
В т.ч. в градовете	2	1	0	0
В селата	0	0	0	0
6.Ковачевци	1	1	0	0
В т.ч. в градовете	-	-	0	0
В селата	1	1	0	0
Област Перник	67	97	16	25

Съгласно утвърдената Национална здравна карта на Р България с Решение № 202 от 24 март 2016 г., необходимия брой лекари и лекари по дентална медицина в първичната извънболнична помощ за област Перник е:

Специалност	Необходим брой лекари/лекари по дентална медицина	Осигуреност на 100 000 души
Обща медицина	85	67
Дентална медицина	127	100

Таблица №31

За последните три години броя на лечебните заведения, оказващи първична извънболнична помощ в област Перник е почти непроменен.

Видове ЛЗ	2015	2016	2017
ИП ПИМП	70	68	67
ИП ПИДП	98	97	97
ГП ПИМП	5	6	6
ГП ПИДП	10	10	10

Таблица №32

Осигуреността на населението от областта е 6,8 ОПЛ на 10 000 души, като 1 (един) общопрактикуващ лекар обслужва 1 475 души. Най-висока е осигуреността в община Брезник – 9,5 на 10 000 от населението, а най-ниска - в община Радомир – 5,4 на 10 000 души население.

за 2017 г.

Област, Община	население	Осигуреността на населението с ОПЛ на 10 000 души	Брой обслужвано население на 1 ОПЛ
Перник	122 421	6.8	1 475
Брезник	6 292	9.5	1 049

Земен	2 432	8.2	1 216
Ковачевци	1 658	6.0	1 658
Перник	89 432	6.8	1 466
Радомир	18 614	5.4	1 861
Трън	3 993	7.5	1 331

Таблица №33

От общия брой общопрактикуващи лекари (титуляри на практика) – 83 души с придобита специалност "Обща медицина" са 35 (тридесет и пет) лекари. Общопрактикуващи лекари с призната специалност „Вътрешни болести“, „Педиатрия“ и „Спешна медицина“ които имат права по § 95 от ПЗР(преходни и заключителни разпоредби) към ЗИД(Закон за изменение и допълнение) на Закона за здравето са също 34 (тридесет и пет).

15(петнадесет) общопрактикуващи лекари са зачислени за придобиване на специалност „Обща медицина“.

3.2 Специализирана извънболнична медицинска помощ

Специализирана извънболнична медицинска помощ в областта се осъществява от 100 лечебни заведения. По вид лечебните заведения за специализирана медицинска помощ се разпределят:

1. Индивидуални практики за специализирана медицинска помощ - 64 бр.
2. Групови практики за специализирана медицинска помощ – 5 бр.
3. Медицински центрове – 10 бр.
4. Медико-дентални центрове – 1 бр.
5. Диагностично-консултативен център – 1 бр.
6. Дентален център – 1 бр.
7. Медико-диагностични лаборатории – 3 бр.
8. Медико-технически лаборатории- 13 бр.
9. Хосписи – 2 бр.

Таблица №34

Видове ЛЗ	2015	2016	2017
ИПСМП	67	67	64
ИПСДП	0	0	0
ГПСМП	4	4	5
ГПСДП	0	0	0
МЦ	10	10	10
МДЦ	1	1	1
ДКЦ	1	1	1
ДЦ	1	1	1
МДЛ	4	3	3
МТЛ	13	13	13
Хоспис	2	2	2
Област Перник	103	102	100

Регистрирани в РЗИ Перник лечебни заведения за специализирана медицинска помощ има в гр. Перник и гр. Радомир.

В общините Брезник, Трън, Земен и Ковачевци няма регистрирани практики за осъществяване на специализирана медицинска помощ.

**Лечебни заведения за специализирана извънболнична помощ
по общини за 2017 г.**

Таблица №35

Община	ИПСМП	ИПСДП	ГПСМП	ГПСДП	МЦ	ДЦ	МДЦ	ДКЦ	МДЛ	МТЛ	Хосписи
Перник	58	0	5	0	9	1	1	1	3	11	2
Радомир	6	0	0	0	1	0	0	0	0	2	0
Брезник	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Трън	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Земен	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ковачевци	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Област Перник	64	0	5	0	10	1	1	1	3	13	2

Забележка: Данните се вземат от водения в РЗИ регистър на ЛЗ за извънболнична помощ

През 2017 г. на лекари по различните специалности са издадени 54 бр. удостоверения по чл. 81 от Закона за лечебните заведения за недостатъчност на кадри в дадени профили.

Общият брой лекари - специалисти, работещи в извънболничната помощ на област Перник за 2017 г. са 169, като 95 души работят и в лечебни заведения за болнична помощ.

Брой практикуващи лекари по специалности за 2017 г.

Таблица №36

СПЕЦИАЛНОСТ	Практикуващи само в ИМП	Практикуващи и в ЛЗБП	ОБЩО	Осигуреност на 100 хил. души население	Необходим брой лекари специалисти (Приложение 32 т.3.14 от НЗК 2016)
ЛЕКАРИ ПО КЛИНИЧНИ СПЕЦИАЛНОСТИ	64	87	151	123,34	159
АКУШЕРСТВО И ГИНЕКОЛОГИЯ	13	4	17	13,88	19
АНЕСТЕЗИОЛОГИЯ И ИНТЕНЗИВНО ЛЕЧЕНИЕ	1	1	2	1,63	3
ВЪТРЕШНИ БОЛЕСТИ	5	4	9	7,35	6
ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИЯ	0	2	2	1,63	1
ЕНДОКРИНОЛОГИЯ И БОЛЕСТИ НА ОБМЯНАТА	4	3	7	5,72	10
ИНФЕКЦИОЗНИ БОЛЕСТИ	0	1	1	0,82	2
КАРДИОЛОГИЯ	4	14	18	14,70	19
КЛИНИЧНА АЛЕРГОЛОГИЯ	1	0	1	0,82	2

КЛИНИЧНА ТОКСИКОЛОГИЯ			-	-	0
КЛИНИЧНА ХЕМАТОЛОГИЯ			-	-	
КОЖНИ И ВЕНЕРИЧЕСКИ БОЛЕСТИ	3	2	5	4,08	6
МЕДИЦИНСКА ОНКОЛОГИЯ			-	-	1
МЕДИЦИНСКА ПАРАЗИТОЛОГИЯ			-	-	0
НЕРВНИ БОЛЕСТИ	7	8	15	12,25	13
НЕФРОЛОГИЯ	0	2	2	1,63	2
ОРТОПЕДИЯ И ТРАВМАТОЛОГИЯ	3	8	11	8,98	8
ОЧНИ БОЛЕСТИ	4	8	12	9,80	8
ПНЕВМОЛОГИЯ И ФТИЗИАТРИЯ		3	3	2,45	3
ПСИХИАТРИЯ	3	3	6	4,90	8
РЕВМАТОЛОГИЯ	1		1	0,82	2
УРОЛОГИЯ	1	3	4	3,26	3
УШНО-НОСНО-ГЪРЛЕНИ БОЛЕСТИ	4	2	6	4,90	8
СПЕЦИАЛНОСТ	Практикуващи само в ИМП	Практикуващи и в ЛЗБП	ОБЩО	Осигуреност на 100 хил. души население	Необходим брой лекари специалисти (Приложение 32 т.3.14 от НЗК 2016)
ФИЗИКАЛНА И РЕХАБИЛИТАЦИОННА МЕДИЦИНА	1	2	3	2,45	3
ГРЪДНА ХИРУРГИЯ			-	-	0
НЕВРОХИРУРГИЯ	1	0	1	0,82	0
СЪДОВА ХИРУРГИЯ, АНГИОЛОГИЯ	1	0	1	0,82	0
ХИРУРГИЯ	3	13	16	13,07	10
ПЕДИАТРИЯ	4	4	8	6,53	22
ЛЕКАРИ, ОСЪЩЕСТВЯВАЩИ МЕДИКО-ДИАГНОСТИЧНИ ДЕЙНОСТИ ПО СПЕЦИАЛНОСТИ	10	8	18	14,70	17
ВИРУСОЛОГИЯ			-	-	1
КЛИНИЧНА ИМУНОЛОГИЯ			-	-	0
ТРАНСФУЗИОННА ХЕМАТОЛОГИЯ – ИМУНОХЕМАТОЛОГИЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ			-	-	1
КЛИНИЧНА ЛАБОРАТОРИЯ	5	2	7	5,72	4
КЛИНИЧНА	1	0	1	0,82	3

МИКРОБИОЛОГИЯ					
МЕДИЦИНСКА ПАРАЗИТОЛОГИЯ			-	-	1
ОБЩА И КЛИНИЧНА ПАТОЛОГИЯ		1	1	0.82	1
ОБРАЗНА ДИАГНОСТИКА	4	5	9	7.35	6
ОБЩ БРОЙ ЛЕКАРИ	74	95	169	138,05	176

По данни от годишните отчети за дейността на лечебните заведения през 2017 г. най-висока обръщаемост е регистрирана при специалистите:

1. Кардиолози – 38 831
2. Акушер-гинеколози – 25 737
3. Интернисти – 21 039
4. Невролози – 18 966
5. Офталмолози – 16 842
6. Ортопедо-травматолози – 14 127
7. Ендокринолози – 11 210

Таблица №37

Област Перник	Общо						
	Посещения в амбулаторията при специалисти през 2017г.						Посещения по домовете
	Всичко	На 1 жител	в това число				
			деца до 17 год.	На 1 дете	профилактични	от тях деца до 17 год.	
общо	194 862	1.6	19 112	1.08	6 189	927	683
интернисти	21 039	0.2	418	0.02	18	18	0
гастроентеролози	2 059	0.02	5	0.0003	0	0	0
ендокринолози	11 210	0.09	301	0.02	2	0	1
кардиолози	38 831	0.3	21	0.001	5	4	2
ревматолози	476	0.004	0	0	0	0	1
пневмофтизиатри	990	0.008	4	0.0002	0	0	0
нефролози	919	0.008	0	0	0	0	0
хематолози	0	0	0	0	0	0	0
алерголози	1 122	0.009	163	0.009	0	0	0
педиатри	9 448	0.08	9 448	0.5	0	0	0
хирурзи	7 550	0.06	694	0.04	0	0	159
ортопедотравматолози	14 127	0.1	2 269	0.1	537	537	33
уролози	2 199	0.02	68	0.004	0	0	0
неврохирурзи	644	0.005	1	0.00006	0	0	0
акушер-гинеколози	25 737	0.2	288	0.02	3 669	59	0

инфекционисти	177	0.001	84	0.005	0	0	0
офтальмолози	16 842	0.1	2 556	0.1	309	309	0
оториноларинголози	6 267	0.05	550	0.03	0	0	2
невролози	18 966	0.2	188	0.01	0	0	355
психиатри	5 445	0.04	161	0.009	180	0	90
дермато-венеролози	4 855	0.04	1 017	0.06	1 631	0	40
физиотерапевти	5 959	0.05	876	0.05	0	0	0
други	0	0	0	0	0	0	0

Извършените рентгенови изследвания и процедури за 2017 г. в лечебните заведения за извънболнична помощ са 62 277 бр.

Извършените лабораторни изследвания за 2017г. са 470 909 бр., от тях: клинично-лабораторни – 467 695 бр.

В малките общини на област Перник няма действащи лаборатории и други медико-диагностични структури. Затова е затруднено извършването на изследвания , необходими за диагностициране и профилактика на заболяванията и пациентите често не търсят навреме медицинска помощ.

Подробните данни са според таблици от №30 до №37.

В извънболничната помощ на областта специализирана дентална помощ се оказва в един дентален център. Четирима са лекарите по дентална медицина със специалност „Детска дентална медицина“, а трима със специалност „Орална хирургия“.

Таблица №38

СПЕЦИАЛНОСТ	Практикуващи само в ИМП	Практикуващи и в ЛЗБП	ОБЩО	Осигуреност на 100 хил. души население	Необходим брой лекари специалисти (Приложение 32 т.3.14 от НЗК 2016)
ЛЕКАРИ ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА ПО СПЕЦИАЛНОСТИ					
ОРТОДОНТИЯ	1		1	0.82	1
ПРОТЕТИЧНА ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА			-	-	3
ПАРОДОНТОЛОГИЯ И ЗАБОЛЯВАНИЯ НА ОРАЛНАТА ЛИГАВИЦА			-	-	4
ДЕТСКА ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА	4		4	3.26	7
ОПЕРАТИВНО ЗЪБОЛЕЧЕНИЕ И ЕНДОДОНТИЯ			-	-	6
ОРАЛНА ХИРУРГИЯ	3		3	2.45	6
ОБЩ БРОЙ ЛМД	8	-	8	6.46	27

4. БОЛНИЧНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ

Лечебните заведения за болнична помощ в област Перник са четири броя:

1. МБАЛ „Рахила Ангелова” АД гр. Перник с 294 легла, разпределени по различни профили в 16 отделения. В спешно отделение на болницата има 5 кушетки за краткосрочен престой.
2. СБАЛББ ЕООД с 95 легла, от тях 35 фтизиатрични и 60 за обща белодробна патология.
3. СБПЛР ЕООД с 60 легла, от тях 50 бр. за физитерапия и рехабилитация и 10 бр. за дългосрочни грижи.
4. СБАЛК „Свети Георги - Перник” ООД с 28 легла, като 22 бр. са кардиологични и 6 бр. за интензивно лечение.

През стационара на МБАЛ”Р. Ангелова”АД за 2017 г. са преминали 13 504 болни, със 272 повече в сравнение с 2016 г.

През стационара на СБАЛББ ЕООД-ПЕРНИК за 2017 г. са преминали 1892 болни, което е с 251 по-малко от 2016 г.

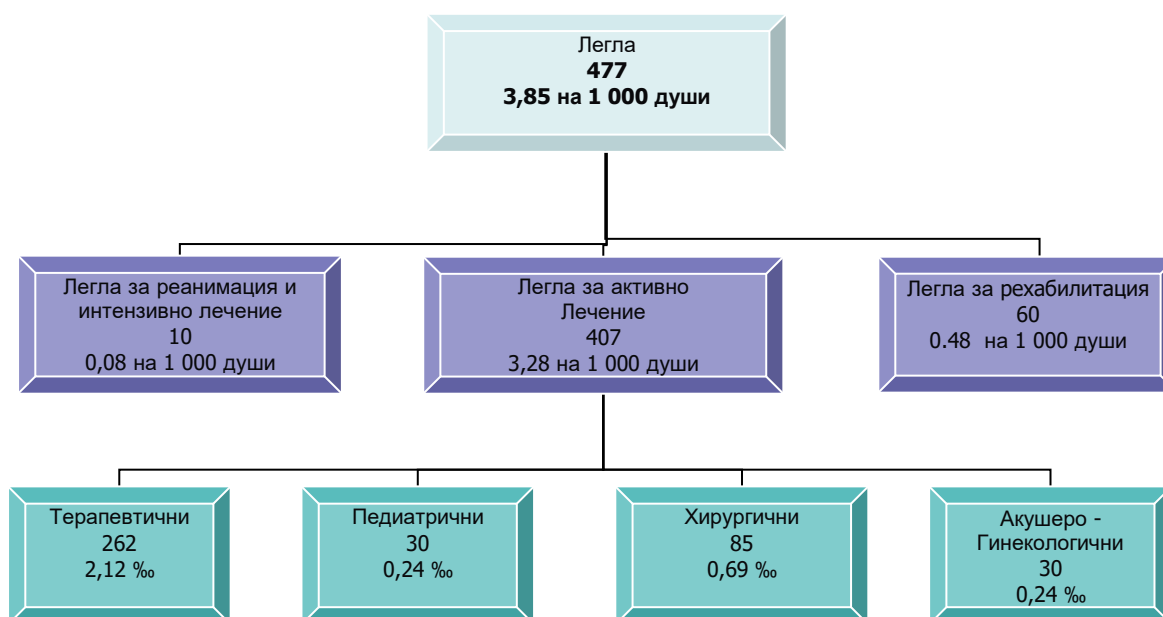
През стационара на СБПЛР ЕООД-ПЕРНИК са преминали 639 болни, което е 95 повече от 2016 г.

През стационара на СБАЛК”Свети Георги”ООД за 2017 г. са преминали 975 болни, което е с 99 повече от 2016 г.

Подробни данни съгласно таблици №38 и №39.

Извън традиционните дейности някои от лечебните заведения изпълняват и социални функции.

Общият извод е, че болниците осъществяват адекватна на потребностите на населението дейност за по-нататъшното оптимизиране, на която е необходим ефективен мениджмънт и стриктен финансов контрол.

Дейност на стационарите на болничните лечебни заведения

Таблица №39

Видове заведения	2017г.									
	Легла средно годишен брой	Постъпили болни	Изписани болни	Умре ли	Преминали болни	Проведени леглодни	Използваемост на леглата (дни)	Оборот на леглата	Среден престой на 1 лекуван болен	Леталитет (%)
Общо	477	17 006	16 481	566	17 210	94 786	601	115	5.5	3.4
МБАЛ-„Р.Ангелова”АД ПЕРНИК	294	13 371	12 890	496	13 504	69 083	235	46	5.1	3.7
СБАЛББ ЕООД-ПЕРНИК.	95	1 823	1 811	36	1892	17 211	181	20	9.1	1.9
СБПЛР ЕООД – ПЕРНИК	60	839	828	11	839	6 219	104	14	7.4	1.3
СБАЛК-“Св.Георги”ООД	28	973	952	23	975	2 273	81	35	2.3	2.4

Таблица №40

Видове заведения	2016г.									
	Легла средно годишен брой	Постъпили болни	Изписани болни	Умре ли	Преминали болни	Проведени леглодни	Използваемост на леглата (дни)	Оборот на леглата	Среден престой на 1 лекуван болен	Леталитет (%)
Общо	477	16 826	16 207	548	16 959	93 316	195.6	35.5	5.5	3.3
МБАЛ-„Р.Ангелова”АД ПЕРНИК	294	13 131	12 608	491	13 232	67 617	230	45	5.11	3.8
СБАЛББ ЕООД-ПЕРНИК.	95	2 075	1 995	43	2 107	18 070	190	22	8.58	2.1
СБПЛР ЕООД – ПЕРНИК	60	744	741	3	744	5 588	93	12	7.51	0.4
СБАЛК-„Св.Георги”ООД	28	876	863	11	876	2 041	73	31	2.33	1.3

5. СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ

Към 31.12.2017 г. в системата на спешната медицинска помощ в област Перник осъществяват дейност пет филиала на ЦСМП – Перник, Радомир, Трън, Земен, Брезник, които разполагат с 17 броя автомобили със специално предназначение.

Като цяло системата на спешната медицинска помощ се оказва удобна, а за отдалечени населени места единствена алтернатива за получаване на медицинска помощ.

Създаването на неотложен кабинет към МЦ Перник ЕООД гр. Перник, отчасти облекчава работата на ЦСМП, но голяма част от болните посещават и Спешно отделение към МБАЛ „Р.Ангелова” АД гр. Перник.

Анализът на състоянието, организацията и дейността на спешната медицинска помощ показва редица съществени проблеми, като липса на ясно дефиниране на задължения и функциите на системата за спешна медицинска помощ.

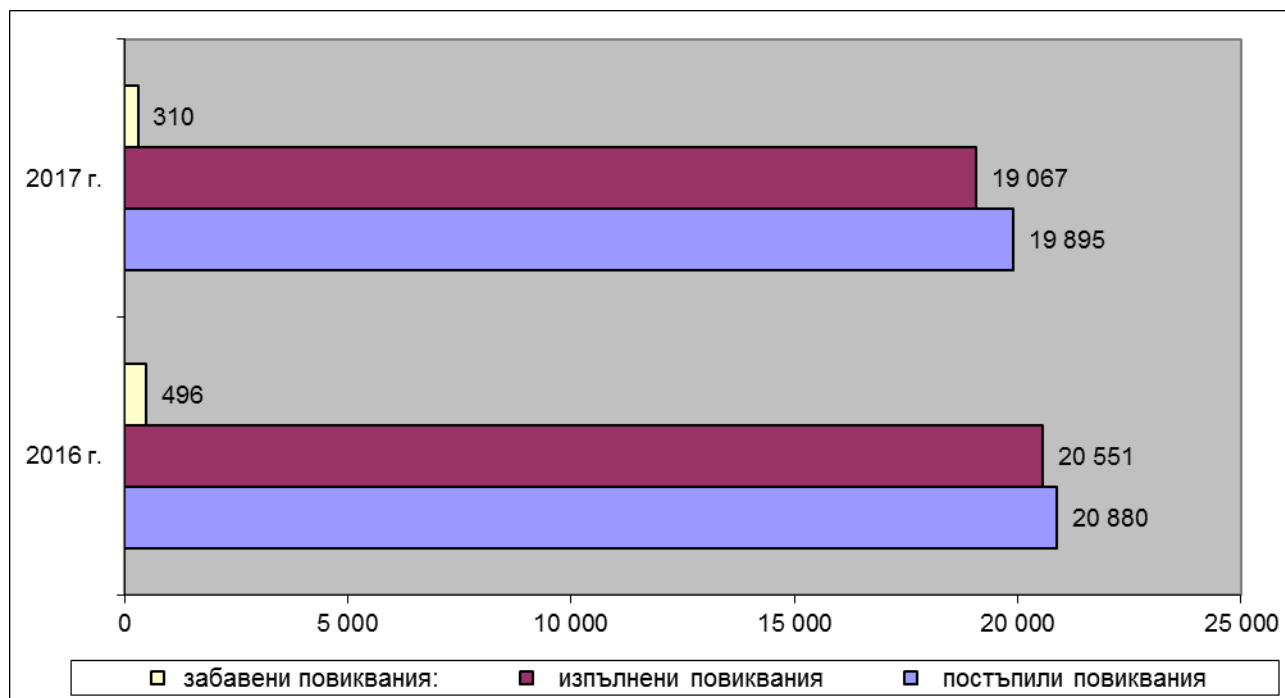
Поради неправилното разбиране на гражданите за дейността на централите за ЦСМП, все още определен контингент от населението – с нарушени здравноосигурителни права, от етнически малцинства, социално слаби считат, че могат да се обръщат по всеки повод и възникнал проблем и структурите за спешна медицинска помощ са длъжни да им предоставят своевременно и безплатно поисканата услуга.

ДЕЙНОСТ НА ЦСМП

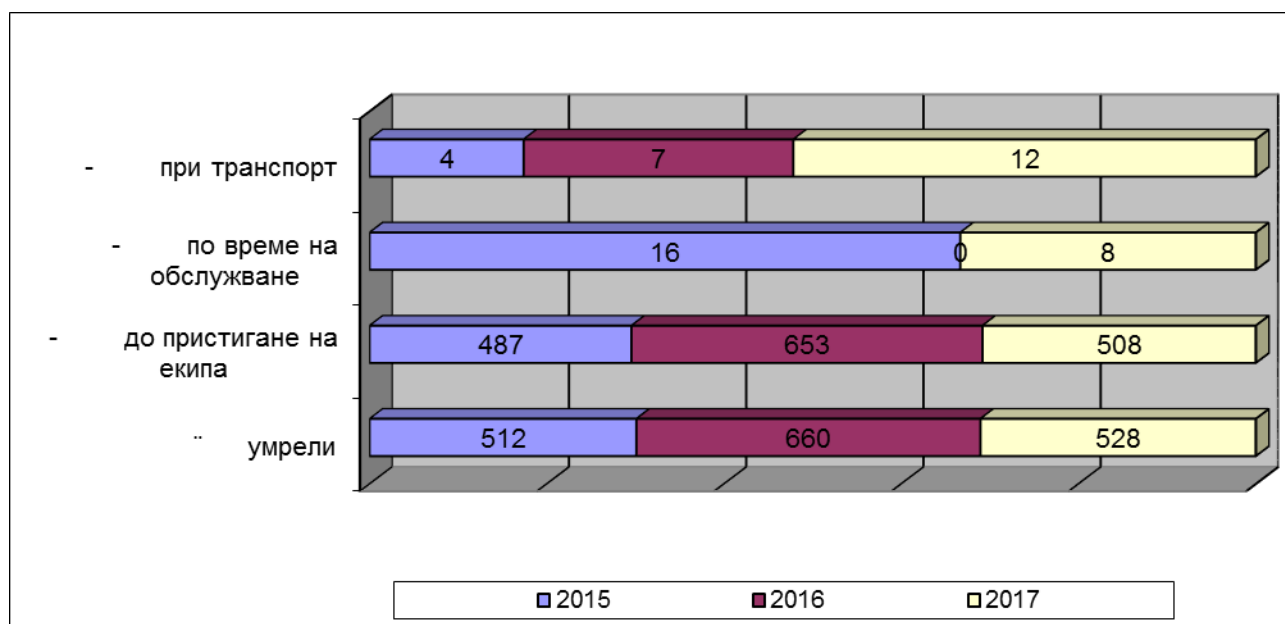
Таблица №41

	2016г.	2017г.
◆ Постъпили повиквания	20 880	19 895
◆ Изпълнени повиквания	20 551	19 067
От тях: за спешна мед.помощ	15 903	15 291
за неотложна мед.помощ	4 039	3 231
за санитарен транспорт	609	545
◆ Забавени повиквания:	496	310
- от оператора	0	0
- от екипите	496	310
◆ Безрезултатни изпълнени	502	518
◆ Умрели	660	528
- до пристигане на екипа	653	508
- по време на обслужване	0	8
- при транспорт	7	12
◆ Общ брой обслужени пациенти	32 586	30 984
- при изпълнените повиквания	20 049	18 549
От тях: брой деца 0-17 г.	2 661	2 919
◆ Персонал – общ брой	173	173
От тях: лекари	45	46
фелдшери	17	17
мед.сестри	32	31
акушерки	6	6

◆ Амбулаторни прегледи	12 537	12 435
◆ Транспортни средства	17	17

Фиг.10 Брой постъпили, изпълнени и забавени повиквания от ЦСМП тригодишен период(2016г.-2017г.)

Фиг.11 Брой умрели, от тях: до пристигане на екипа, по време на обслужването и при транспорт - тригодишен период(2015г.-2017г.)

6. МЕДИЦИНСКА ЕКСПЕРТИЗА

Медицинската експертиза в област Перник се извършва от лекуващи лекари, от ЛКК и ТЕЛК. Тя е неразделна част от диагностично-лечебната дейност на лечебните заведения.

Утвърдените през 2017 г. със заповеди на Директора на РЗИ гр. Перник ЛКК са 27 бр. в община Перник и 1 бр. в община Радомир. В областта функционират 7 общи ЛКК и 21 специализирани ЛКК. Общите ЛКК са разкрити в извънболничната помощ. От специализираните ЛКК 18 са в болничната помощ и 3 ЛКК - в извънболничната помощ.

В областта са разкрити два състава на ТЕЛК, които се произнасят по случаи с общи заболявания. Случаи по профил психични, очни и белодробни болести се разглеждат от ТЕЛК в присъствие на специалист по изброените профили от 2014 г., след изменение на нормативната уредба.

Недостигът на медицински специалисти за цялата област Перник е причина за невъзможността да се подсигурят достатъчно лекари в ТЕЛК. През последните години, отсъстват специалисти и от двата състава за продължително време. Поради тези обстоятелства ТЕЛК гр. Перник не спазва тримесечния нормативен срок за освидетелстване и преосвидетелстване на лицата.

Издадените експертни решения, за 2107г. са – 5243 бр.

В РКМЕ се входират молби от граждани за освидетелстване, преосвидетелстване и временна неработоспособност от ТЕЛК, както следва:

- За 2015г. – 3 691 бр.;
- За 2016г. – 3 471 бр.;
- За 2017г. – 3481 бр.;

7. АПТЕЧНА МРЕЖА

В област Перник функционират 59 броя аптеки. От тях с наркотични вещества работят 23 броя - 19 бр. в гр. Перник; 3 бр. в гр. Радомир и една аптека в гр.Трън.

Три от аптеките са болнични и една от тях работи с наркотични вещества.

Кадровата обезпеченост на аптеките през 2017 г. е:

1. Магистър-фармацевти - 86 бр.
2. Пом. фармацевти - 50 бр.
3. Друг персонал - 59 бр.

През 2017г. в гр. Радомир е разкрит склад за търговия на едро с лекарствени продукти, а в гр. Земен - дрогерия.

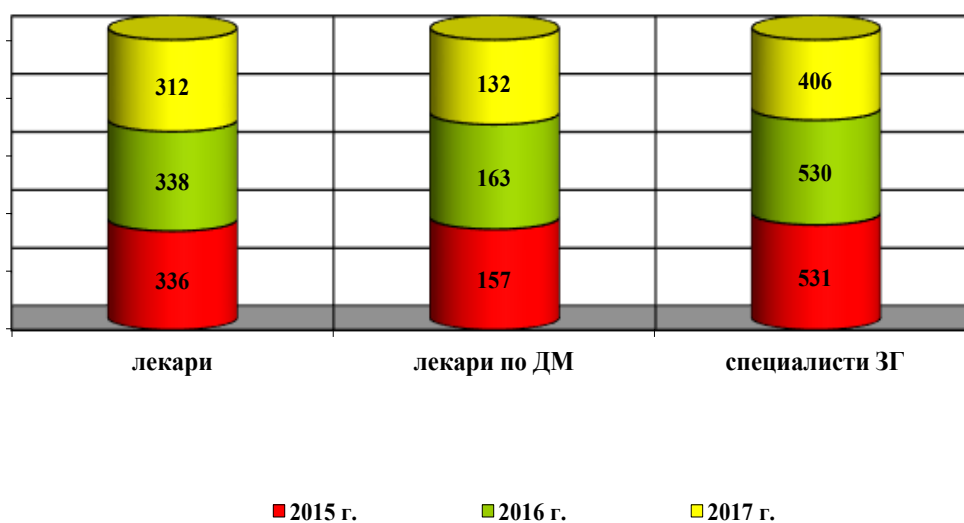
8. ОСИГУРЕНОСТ НА РЕГИОНАЛНАТА ЗДРАВНА МРЕЖА С ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

Развитието и управлението на човешките ресурси имат решаваща роля за ефективното функциониране на здравната система. В нея са ангажирани голям брой медицински специалисти, както и друг технически и помощен персонал.

Медицински персонал /физически лица/ в лечебните и здравни заведения в Област Перник към 31.12.2017г.

Таблица №42

година	2015 г.	2016 г.	2017 г.
Лекари	336	338	312
Лекари по дентална медицина	157	163	132
Специалисти по здравни грижи	531	530	406
в т.ч. :	-	-	-
фелдшери	26	26	20
акушерки	32	34	31
медицински сестри	373	371	298
Лаборанти (клинични и рентгенови)	58	53	57
Друг персонал	330	490	393

Фиг.12 Лекари, лекари по ДМ и специалисти по ЗГ (физ.лица) в област Перник – 2015-2017 г.

Общият брой на медицинския персонал в област Перник за 2017 г. е 850 души, като е намалял със 181 души от предходната 2016 г.

Лекарите в област Перник за 2017 г. са 312 души, с 26 по-малко от 2016 г.

Лекарите по дентална медицина в област Перник за 2017 г. са 132 души и са с 31 по-малко от 2016 г.

Специалистите по здравни грижи в област Перник за 2017 г. са 406 души, като са намалели със 124 души от 2016 г.

Подробни данни съгласно таблица №42.

Обобщение след извършен анализ:

В област Перник се засилва недостигът на медицински кадри, което за в бъдеще ще се отрази на качеството на медицинското обслужване и ще бъде причина за увеличаване на нивата на заболяемост и смъртност в региона.

SWOT АНАЛИЗ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
Висококвалифициран медицински персонал с богат професионален опит, работещ в лечебните заведения	Неравномерно разпределение на лечебните заведения и структури в областта
Наличие на достатъчни по брой и вид лечебни заведения	Недостатъчност на лекари-специалисти в болничната помощ за сметка на по-голям брой лекари - специалисти в извънболничната медицинска помощ.
Осигурени възможности за консултации на пациентите във всички медицински профили	Слаба взаимовръзка и координация между първичната медицинска помощ (лични лекари), специализираната медицинска помощ, болнична помощ и спешната помощ.
Наличие на предпоставки за своевременност, достатъчност и добро качество на медицинските услуги.	Текучество и недостиг на специалисти по здравни грижи.
Благоприятно географско разположение – близост до София и достъп до високо технологични диагностични и терапевтични методи и апаратура.	Затруднения в окомплектоването на ТЕЛК, липса на реален подбор на кадри, периодични затруднения в работата на ТЕЛК, създаващи напрежение сред населението.
БЛАГОПРИЯТНИ ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
Планиране и осигуряване на медицински специалисти в дългосрочен план, съобразно потребностите на населението от определена здравна помощ.	Влошаване на здравно-демографската характеристика. Висока средна възраст на медицинския персонал.
Развиване на дейностите, свързани с продължително лечение и рехабилитация.	Повишаваща се заболяемост, полиморбидност и хронификация на заболяванията, водещи до състояния на трайна неработоспособност.
Разширяване възможностите за достъп на населението от малките и отдалечени населени места и неблагоприятните райони до специализирана медицинска помощ.	Увеличаващият се брой на уязвимите групи с рисков поведение и маргинализацията, свързана с ниво на образование, доходи, етнос и др.

Повишаване относителния дял на доброволното здравно осигуряване като допълнително финансиране.	Текучество и липса на медицински персонал поради неадекватно заплащане на медицинския труд.
Положителна акредитационна оценка на лечебните заведения за болнична помощ и възможност да са бази за обучение на лекари специалисти.	Висок процент на лицата с прекъснати здравноосигурителни права.

Заключение:

1. Намаление на числеността на населението, особено в селата
2. Застаряване на населението и регресивен тип възрастова структура – намаляване относителния дял на децата и лицата в трудоспособна възраст
3. Неравномерно разпределение на лечебните заведения за извънболнична помощ
4. Недостиг на медицински кадри и недостатъчната им квалификация и специализация
5. Недостатъчни възможности на лечебните заведения за поемане на болни, нуждаещи се от долекуване, рехабилитация и палиативни грижи
6. Увеличаваща се заболеваемост сред населението, като водещи причини са болестите на дихателната система и болестите на кръвообращението
7. Високо ниво на преждевременна смъртност
8. Сnižаваща се раждаемост

Във връзка с изложените факти, като предложение за решаването на проблемите и недостатъците посочени по-горе, е да бъде извършена актуализация и промяна на нормативната уредба, свързана със здравеопазването, както и увеличаване дела на средствата за профилактика и диспансеризиране на заболяванията, с цел осигуряване на качествена и своевременна медицинска помощ на населението в област Перник.